

הלכות עירובין פרק ז' - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון הלכות עירובין פרק ז' – עירוב תחומין ברגליו

הקדמה און קאנטעקסט

דער פרק איז דער קלענסטער פרק פון הלכות עירוב תחומין, און ער באהאנדלט אופנים ווי מען קען מאכן אן עירוב תחומין אן אוועקלייגן מאכל – דורך פשוט זיין דארט (ברגליו) אדער אפילו דורך מחשבה אליין.

יסוד פון עירוב תחומין: מדאורייתא טאר מען נישט גיין מער ווי י"ב מיל, מדרבנן אלפים אמה לכל רוח פון וואו מען „וואוינט“. חכמים האבן געזאגט אז „וואו ער וואוינט“ מיינט נישט נאר וואו זיין בעט שטייט, נאר וואו ער האט ערב שבת באשלאסן אז דארט איז זיין שביתה. דער נארמאלער וועג איז דורך הנחת מאכל (מזון שתי סעודות). **אין דעם פרק לערנט מען נאך צוויי וועגן:** (1) ער גייט ממש אהין ברגליו, (2) ער טראכט בלויז אין זינען (מחשבה אליין).

חילוק צווישן „שבת במקום פלוני“ און „עירוב“: „עירוב“ מיינט אלעמאל ווען דער מענטש איז נישט אמת'דיג דארט ווען שבת קומט אריין – ער שאפט א הלכה'דיגע שביתה אין א פלאץ וואו ער איז בפועל נישט. דאס איז דער חילוק פון פשוט'ע „שבת במקום פלוני“ (ווען איינער איז טאקע בפועל אין א מקום ערב שבת) צו „עירוב“ וואו ער שאפט א פיקטיווע שביתה.

הלכה א' – עירוב ברגליו

דער רמב"ם'ס לשון: „מי שיצא בערב שבת חוץ למדינה ועמד במקום בתוך התחום או בסופו ואמר שביתתי במקום זה וחזר לעירו ולן שם – יש לו להלך למחר למאותו מקום אלפים אמה לכל רוח. וזהו עיקר עירובי תחומין, לערב ברגליו.“

פשט

אן איד גייט ארויס ערב שבת אויסערהאלב זיין שטאט, שטעלט זיך אין א מקום בתוך (אדער בסוף) דעם תחום, זאגט „שביתתי במקום זה“, גייט צוריק אהיים, און שלאפט אינדערהיים. למחרת (שבת) קען ער גיין צו יענעם מקום און פון דארט אלפים אמה לכל רוח. דער רמב"ם רופט דאס „עיקר עירובי תחומין – לערב ברגליו.“

חידושים און הסברות

1. „בתוך התחום או בסופו“ – פארוואס דער צוגאב? „בסופו“ מיינט נישט בסוף תחום פון דער שטאט סתם, נאר בתוך תחום פון וואו ער קען צוריקגיין. ווייל אויב ער וואוינט טויזנט אמה אריין אין שטאט און ער גייט בסוף התחום (אלפים אמה פון שטאט-גרעניץ), וועט ער נישט קענען צוריקגיין צו זיין עירוב שבת – ער וועט נישט קענען אנקומען צו זיין עירוב. דער תחום מוז זיין אזוי אז ער קען פון זיין מקום שביתה צוריקגיין.

2. „ואמר שביתתי במקום זה“ – צי דארף מען ממש זאגן? „ואמר“ מיינט נישט א ממש'ע אמירה בפה נאר א החלטה/מחשבה. שפעטער אין פרק ווערט קלאר אז די אמירה איז נישט מעכב – דער עיקר איז די כוונה/החלטה. „ואמר“ ווערט פארגליכן צום רמב"ן'ס פירוש אויף „ויאמר אלקים“ (בראשית) – וואס מיינט נישט ממש רעדן נאר רצון/החלטה.

3. פארגלייך צו נוסח עירוב מיט פת: ביי א רעגולערן עירוב תחומין מיט מאכל זאגט מען „בזה העירוב יהא מותר לי להלך“ – מען זאגט נישט „שביתתי במקום פלוני“. דער מעכאניזם ארבעט אויף סמך חכמים'ס תקנה, אן מען דארף ספעציפיש ארטיקולירן דעם שביתה-קאנצעפט. אבער דא, ביי עירוב ברגליו, דארף ער זאגן (אדער מיינען) „שביתתי במקום זה“ – ווייל אן מאכל דארף מען א קלארע, ספעציפישע החלטה אויף א מסוים'ן

מקום. א מענטש טראכט פיל מחשבות; ער דארף מחליט זיין אויף איין באשטימטן ארט.

4. „מקום מסוים ומזוהה“: עס איז נישט גענוג אז ער שפאצירט ערגעץ אויסערהאלב שטאט ערב שבת. ער דארף זיך שטעלן אין א ספעציפישן, אידענטיפיצירבארן מקום און דארט מחליט זיין. „במקום זה“ – נישט „בערך דא“.

5. „וזהו עיקר עירובי תחומין“ – לשון הגמרא לפי שיטת ר' יהודה. דער רמב"ם פסק'נט ווי ר' יהודה אז עירוב ברגליו איז דער עיקר, נישט א קולא אדער א בדיעבד. עירוב ברגליו איז דער אורשפרינגלעכער, הויפט-אופן פון עירוב תחומין. דער עירוב מיט מאכל איז אדרבה א צוגאב/הקלה (כדי מען זאל נישט דארפן ממש גיין).

6. וואס מיינט „לערב“ – עטימאלאגיע: „לערב“ קען מיינען פון לשון „ערב“ (נאכט/חשיכה) – ער „מאכט חשיכה“ ברגליו, ד.ה. ער קונה שביתה בשעת חשיכה דורך זיין רגליים. אלטערנאטיוו: „לערב“ = צומישן, ער „מישט אריין“ זיין שביתה אין יענעם מקום.

7. [דיגרעסיע: דער יסוד פון עירוב איז „נישט ריאליטי“]: דער סוד פון אלע עירובין איז אז עס איז נישט ריאליטי – עס איז א הלכה'דיגע פיקציע דורך כוונה. דאס פארבינדט זיך אויך מיט צורת הפתח (וואס איז נישט א ריכטיגע מחיצה, נאר „למדת“ א מחיצה). דער עירוב ברגליו איז דער רייניסטער אויסדרוק פון דעם פרינציפ – בלויז כוונה/החלטה שאפט א הלכה'דיגע שביתה.

הלכה ב' – להקל על העשיר

דער רמב"ם: „לא אמרו לערב בהנחת מזון שתי סעודות בלבד... אלא להקל על העשיר שלא יצא, אלא ישאלו חבריו או בן ביתו ויניחנו לו.“

פשט

די תקנה פון לייגן מזון שתי סעודות איז געווען א קולא פאר דעם עשיר – ער זאל נישט דארפן אליין גיין, נאר ער קען בעטן א חבר אדער א בן בית זאל עס פאר אים אוועקלייגן.

חידושים און הסברות

1. וואס מיינט „עשיר“? (א) ער האט ארבעטער/משרתים וואס ער קען שיקן; (ב) ער האט גוטע חברים וואס ער קען בעטן א טובה; (ג) אדער סתם – יעדער מענטש וואס טרעפט עמעצן אויפ'ן וועג קען אים בעטן „לייג מיר א טובה“.

2. מ'קען נישט מערב זיין ברגליו פאר אן אנדערן מענטש: א שליח'ס פיס העלפן נישט פאר דיר. ווען מ'שיקט א שליח, מוז ער נעמען א מאכל/פת. דאס איז דער טעם פארוואס דער רמב"ם זאגט „להקל על העשיר“ – דער עשיר קען נישט שיקן זיין קנעכט ער זאל מערב זיין ברגליו פאר אים, נאר ער קען שיקן א פת.

3. „מוסר שבותך לחברך“: ס'איז דא א בחינה וואו מ'קען מוסר זיין שביתה צו א חבר, אבער דאס איז נאר ווען דער חבר גייט אויך אליין אנקומען צום פלאץ – ער ווייסט בלויז נישט וואו גענוי דער פלאץ איז, און דער חבר ווייסט. דאס איז „תורת כוונה“ – נישט שליחות אויף ברגליו.

4. „מערב אדם על ידי בנו ובתו“: נאר א תינוק יוצא בעירוב אמו. אנדערע – אפילו בני בית – דארפן א באזונדערע עירוב, נאר מ'קען עס טון ווי א שליח (זכות לו). א מענטש וואס איז „ממש בטל“ צו דיר – אפשר „יד פועל כיד בעל הבית“ – אבער סתם שליחות ברגליו ארבעט נישט.

5. **דער מהות פון עירוב: דעת אדער מעשה?** אלע דריי וועגן (הנחת פת/מזון, ברגליו, מכוון בדרך) זענען וועגן פון דעת. ווען ער איז פיזיש אויף דעם פלאץ, איז דאס אויך א דעת – זיין אנוועזנהייט אליין איז אויך א פארם פון דעת. פת/מזון איז נישט א „שטאט" פון דעת, נאר נאך א וועג פון דעת דורך פת.

הלכה ג' (המשך) – עני דחוק

דער רמב"ם: א עני (ארעמער מענטש) וואס האט נישט קיין געלט פאר מזון צום עירוב, און אויך נישט פאר א שליח אדער טראנספארט – פאר אים האבן חכמים מקיל געווען אז ער קען קונה שביתה זיין ברגליו אדער דורך מחשבה. א עשיר זאגט מען: שיק מזון. א עני האט נישט די אפציע, דעריבער באקומט ער דעם זכות צו גיין ברגליו.

דער דין פון דחוק: א מענטש וואס איז בא בדרך (אונטערוועגס) ערב שבת, און ער האט מורא אז ס'וועט חשיכה ווערן איידער ער קומט אן – דער איז א „דחוק". דער דחוק קען זיין אפילו א עשיר, נאר ער איז אין א שעת הדחק ווייל ער איז אויפ'ן וועג.

דער תנאי פון „אם ירוץ בכל כחו"

דער רמב"ם'ס תנאי: קנין שביתה דורך מחשבה ארבעט נאר ווען ס'איז נאך געבליבן גענוג צייט פון טאג אז ער זאל טעכניש קענען אנקומען צום מקום אם ירוץ בכל כחו (אויב ער וואלט געלאפן מיט אלע כוחות) איידער שבת. דאס מיינט: די מחשבה ארבעט נישט מיט „מעדזשיק" – ס'מוז זיין א פלאץ וואו ער וואלט געקענט אנקומען.

חידוש: דאס מאכט דעם כח פון מחשבה אסאך קלענער ווי מ'וואלט געמיינט. די מחשבה איז נישט א באזונדערע כח, נאר א תחליף פאר'ן פיזיש אנקומען – ער מוז קענען אנקומען.

ווען מחשבה ארבעט נישט – דער רמב"ם'ס רשימה

דער רמב"ם ברענגט פיר פעלער וואו מחשבה ארבעט נישט:

1. לא נשאר מן היום – ס'איז נישט געבליבן גענוג צייט צו אנקומען אפילו אם ירוץ בכל כחו.
2. יותר מאלפים אמה – צווישן זיין פלאץ און דעם מקום שביתה איז מער ווי 2000 אמה ווען ס'ווערט שבת.
3. לא נתכוין למקום מסויים – ער האט נישט געהאט א ספעציפישע פלאץ אין זינען.
4. נישט עני און נישט דחוק – ער איז נישט באגרענצט פינאנציעל און נישט אין א שעת הדחק.

דין: אין אלע פעלער – לא קנה שביתה במקום ההוא, און ער באקומט נאר אלפים אמה לכל רוח פון וואו ער שטייט.

דער ראב"ד'ס חולק – א המורא

דער ראב"ד טענה'ט: אויב דער מענטש האט מכוון געווען קונה שביתה זיין ביי א געוויסע פלאץ (ער האט געזאגט „שביתתי במקום פלוני"), אבער ער איז נישט אנגעקומען און ס'איז געבליבן מער ווי אלפים אמה צווישן אים און יענע פלאץ – דער ראב"ד זאגט: ער האט יא קונה שביתה געווען דארט. דאס מיינט אז ער איז יעצט ווי איינער וואס איז יצא חוץ לתחום, וואס לויט הלכות שבת קען ער נאר גיין ד' אמות (נישט 2000 אמה!).

דער רמב"ם איז מקיל: ער זאגט ס'האט נישט געארבעט, ממילא ער האט 2000 אמה פון וואו ער שטייט. דער ראב"ד איז מהמיר: ער זאגט ס'האט יא געארבעט, נאר ער איז אין דעם פאלשן פלאץ – ערגער!

שווערע קשיא אויפ'ן ראב"ד

וואס איז דער חילוק צווישן:

- ער קען נישט אנקומען ווייל ער קען נישט לויפן שנעל גענוג (לא נשאר מן היום) – דארט זאגט אויך דער ראב"ד אז ס'ארבעט נישט?

5. **ברכה אויף עירוב ברגליו (פרי מגדים):** דער פרי מגדים זאגט אז ווען מ'איז מערב ברגליו מאכט מען נישט קיין ברכה. די ברכה איז אויף דער „טריק" – דער חידוש פון חכמים צו נוצן פת. ברגליו איז דער „עיקר" – דאס וואלט געארבעט אויך אן דער תקנה פון חכמים – דעריבער איז נישט קיין ברכה דערויף. דאס ווארט „עיקר" מיינט אזויווי „לפני עירוב" – דאס וואס וואלט געווען אויך אן דער תקנת חכמים. (אנדערע מיינונגען האלטן אז מ'מאכט יא א ברכה.)

6. **עירוב ברגליו – דברי מצוה vs. דברי רשות:** עטלעכע מיינונגען האלטן אז ווען מ'איז מערב ברגליו (נישט דורך פת), מעג מען עס טון אפילו פאר דברי רשות. דער סברא: ווייל ברגליו איז „מער עכט" – ער גייט ממש אהין – איז ס'נישט בלויז א „טריק" פון חכמים, און דעריבער איז נישט פאראן דער תנאי פון דברי מצוה. אבער עס בלייבט שווער, ווייל לכאורה דער גזירה פון נאר דברי מצוה איז ווייל חכמים האבן נישט געוואלט מקיל זיין מער ווי אלפיים אמה.

7. **וואס טוט עירוב תחומין טעכניש?** א מענטש קען געווענליך גיין אלפיים אמה לכל רוח. מיט עירוב תחומין טוישט זיך נישט דער שיעור – ער קען נאך אלעמאל נאר אלפיים אמה – נאר דער נקודת ההתחלה טוישט זיך. ער פארלירט אבער אויף דער אנדערער זייט.

הלכה ג' – עירוב דורך כוונה אליין (שביתה בכוונה)

דער רמב"ם: „וכן אם נתכוון לקנות שביתה במקום ידוע אצלו, כגון אילן או בית או גדר שמכיר מקומו... ויש בינו ובניו כשיעור זה (אלפים אמה או פחות)... והוא שהחזיק בדרך והלך כדי שיגיע לאותו מקום ויקנה בו שביתה. אף על פי שלא הגיע ולא עמד שם... או שחזר בו מעצמו מללכת... למחר יש לו להלך עד המקום שנתכוון לו... שכיון שגמר בלבו לקבוע שם שביתתו והחזיק בדרך, נעשה כמי שעמד שם או שערב שם ברגליו בעירוב כשר."

פשט

אויב א מענטש האט אין זין געהאט קונה שביתה צו זיין ביי א באקאנטע פלאץ (בוים, הויז, פלויס), און דער פלאץ איז אין אלפיים אמה, און ער האט אנגעהויבן גיין אהין (החזיק בדרך), אבער ער איז נישט אנגעקומען (ער איז מיד געווארן, א חבר האט אים צוריקגערופן, אדער ער האט זיך אליין מיישב געווען נישט צו גיין) – קען ער מארגן גיין ביז יענעם פלאץ פלוס אלפיים אמה לכל רוח פון דארט.

חידושים און הסברות

1. „החזיק בדרך" – נישט בלויז מחשבה: מ'דארף אנהויבן גיין – נישט סתם זיצן מיט'ן פוס ארויף און טראכטן. „החזיק" מיינט ער האט א חזקה געוויזן אז ער וויל טאקע אנקומען אהין.

2. פארוואס שטייט נישט „אמר"? ביי עירוב ברגליו שטייט „אמר שביתתי במקום פלוני" – ווייל ער שטייט אויף איין פלאץ און מוז דעקלארירן וואו. דא, ביי כוונה מיט החזיק בדרך, פעלט דאס ווארט „אמר" – ווייל ער גייט שוין צו א געוויסע דירעקשאן, ער זעט שוין דעם בוים/פלאץ, ס'איז נישט נויטיג צו דעקלארירן.

3. „מקום ידוע אצלו" – ס'מוז זיין א מקום מסויים: ער מוז וויסן גענוי וואו דער פלאץ איז – א ספעציפישער בוים, הויז, אדער פלויס. דאס איז נויטיג כדי מ'זאל קענען באשטימן פאר'ן נעקסטן טאג וואו זיין שביתה איז. ביי עירוב ברגליו, וואו ער שטייט ממש דארט, זאגט ער „איפה שאני" – ער דארף נישט וויסן דעם נאמען פון דעם פלאץ. אבער דא, וואו ער איז נישט אנגעקומען, מוז ער וויסן גענוי וואו דער פלאץ איז.

4. **שיעור אלפיים אמה – פון וואו?** דער פלאץ מוז זיין אין אלפיים אמה פון וואו ער איז „כשחשיכה" (בין השמשות), נישט דווקא פון וואו ער איז יעצט. אויב ער שפאצירט און ביי בין השמשות וועט ער זיין גענטער, קען ער מחבר זיין א ווייטערן פלאץ.

חידושים און ביאורים

1. פארוואס העלפט נישט „ריחוק אלפים אמה“? אלפים אמה איז דאך א פונקטליכע מאס — מ'קען אויסרעכענען עקזאקט וואו דאס איז! דער תירוץ: „מסוים“ מיינט נישט אז מ'קען עס אויסרעכענען, נאר אז ס'איז דא א פלאץ וואס מ'קען זען, א סימן, א באקאנטע מקום. א מענטש דארף וויסן וואו ער גייט — נישט סתם א מאטעמאטישע חשבון, נאר א פלאץ וואס איז ניכר. אפילו אויב ער זאגט „exact“, די אינטש, העלפט עס נישט — ס'דארף זיין א מקום מסוים וואס מ'קען אידענטיפיצירן.

2. ווארט-אנאליזע פון „מסוים“: „מסוים“ קען קומען פון „סימן“ (א צייכן, מלשון נסמן) אדער פון „סיום“ (געענדיגט/באגרענצט). דער שם פועל „מסוים“ מיינט א געוויסע, מיוחד'דיגע פלאץ — עפעס וואס איז באצייכנט און דערקענטליך.

הלכה ה' (המשך) — תחת אילן פלוני / סלע פלוני

דער רמב"ם זאגט: „אמר שביתתי תחת אילן פלוני או תחת סלע פלוני“ — אויב אונטער דעם בוים/פעלו איז שמונה אמות או יותר, „לא קנה שביתה“, ווייל „שמה קנה שביתתו בד' אמות אלו, שמה בד' אמות אלו“ — מיר ווייסן נישט וועלכע ד' אמות ער האט געמיינט. עצה: ער זאל זאגן „לשבות בעיקרו“ (ביי דעם שטאם), אדער „בארבע אמות שבצפוניו או בדרומי“. אויב ס'איז פחות משמונה אמות — קנה, ווייל ס'איז שוין א מקום מסוים.

חידושים און ביאורים

1. קשיא אויף דעם שיעור פון אכט אמות: אויב ס'איז אכט אמות, זאל ער זיך זעצן אינמיטן — דעמאלט זיצט ער אויף צוויי אמות פון יעדע זייט, און לכל הפחות צוויי פון זיינע ד' אמות זענען אין יעדע מעגליכע ד' אמות! דער תירוץ: ביי דעם רמב"ם איז דער פראבלעם נישט א ספק וועלכע ד' אמות — נאר אז ס'איז בכלל נישט קיין מקום מסוים. דאס „שמה בד' אמות אלו, שמה בד' אמות אלו“ איז נישט א ליטעראלער ספק-חשש, נאר א ביאור פארוואס ס'איז נישט מסוים גענוג — ער האט נישט קונה שביתה געווען אין קיין ספעציפישע ד' אמות.

2. דער ראב"ד חולק אויף דעם גאנצן יסוד: דער ראב"ד פארשטייט אז ער איז יא קונה שביתה אין דעם שדה/אילן, נאר ווייל מ'ווייסט נישט אין וועלכע חלק, דארף ער מחמיר זיין — ער טאר נישט גיין אלפים אמה פון קיין פלאץ אין דעם שדה (ד.ה. ער מוז רעכענען אלפים אמה פון דעם ענטפערנטסטן עק). דער רמב"ם אבער האלט אז ס'איז בכלל נישט קיין קנין שביתה — ער פאלט צוריק צו זיין מקום עמידה.

3. דער יסוד פון דער מחלוקת רמב"ם וראב"ד: דער ראב"ד האט אויך געוואוסט אז עס שטייט „מקום מסוים“, אבער ער פארשטייט אז דאס מיינט ער זאל וויסן זיכער וואו ער איז כדי צו רעכענען צוויי טויזנט אמה. דער רמב"ם אבער האלט אז „מקום מסוים“ איז אן ענין בעצם — דער מקום שביתה מוז זיין מסוים, און אן דעם איז נישטא קיין שביתה בכלל. ביים ראב"ד איז עס א פראקטישער ספק; ביים רמב"ם איז עס א חסרון אין דער חלות פון קניית שביתה.

4. קשיא אויף דער משנה ברורה: פארוואס ברענגט דער „רמב"ם מורה“ אין נאמען פון דער משנה ברורה אז מ'זאל מחמיר זיין? עס איז דאך א מחלוקת ראשונים (רמב"ם קעגן ראב"ד) אין א דין דרבנן, און דער כלל איז „ספק דרבנן לקולא“ און „הלכה כדברי המיקל בעירוב!“! מ'דארף דאך פסק'ענען ווי דער ראב"ד לקולא.

5. צי „מיקל בעירוב“ איז מער ווי סתם ספק דרבנן: דער כלל „הלכה כדברי המיקל בעירוב“ — איז דאס אן עקסטרא קולא ספעציעל ביי עירוב, אדער בלויז א רעפּלעקציע פון דעם אז עירוב איז דרבנן? איין סברא: אפשר דארף מען דעם כלל ווייל מ'קען טראכטן אז עירוב איז דאורייתא (תחומין דאורייתא), דערפאר זאגט מען בפירוש אז מ'איז מקיל. אבער עס בלייבט נישט קלאר.

- ער קען נישט אנקומען ווייל ס'איז מער ווי אלפים אמה — דארט זאגט דער ראב"ד אז ס'ארבעט יא (און ער איז סטאק)?

ביי ביידע פעלער קען ער למעשה נישט אנקומען אהין! דער חילוק וואס ווערט פארגעשלאגן: ביי „לא נשאר מן היום“ קען ער נישט אנקומען פאר שבת (פיזישע אוממעגלעכקייט). ביי „יותר מאלפים אמה“ קען ער טעכניש אנקומען פאר שבת, נאר אויף שבת גופא קען ער נישט גיין אהין ווייל די תורה לאזט אים נישט (איסור תחומין).

אבער די קשיא בלייבט: וואס איז דער חילוק? סוף כל סוף קען ער נישט אנקומען אהין! צו ער קען נישט ווייל ער קען נישט לויפן, צו ער קען נישט ווייל ס'איז אסור — ביידע מאל זאל די מחשבה „expire“!

דער חילוק צווישן עירוב בפת און עירוב ברגליו/מחשבה

חידוש: ביי עירוב מיט מזון/שליח — קען מען קונה שביתה זיין אן קיין חילוק ווי ווייט ער איז. ס'איז נישטא קיין תנאי אז ער מוז קענען אנקומען. דער תנאי פון „אם ירוץ בכל כחו“ איז נאר פאר מחשבה/כוונה.

דער ראב"ד'ס שיטה — א „פענסי קעים“

לויט דער ראב"ד קען פאסירן א מציאות וואו א מענטש האט קונה שביתה געווען ביי א פלאץ וואו ער איז נישט פיזיש ווען שבת קומט, און ער איז חוץ לתחום פון זיין אייגענע שביתה. דאס ברענגט ארויס א פאני שאלה: וויאזוי קען זיין א מענטש וואס ווען שבת קומט, וואוינט ער ערגעץ וואו ער איז נישט?

הלכה ד' — קונה שביתה אין א רשות היחיד

דער רמב"ם זאגט: „מי שעמד מבעוד יום ברשות היחיד וקנה שם שביתה... הרי זה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח.“

פשט

ווער עס שטייט ערב שבת אין א רשות היחיד (אדער איז אויפ'ן וועג אהין) און איז קונה שביתה דארט, באקומט ער די גאנצע רשות היחיד ווי זיינע ד' אמות, פלוס אלפים אמה לכל רוח פון דרויסן.

חידושים און ביאורים

1. דער כלל פון קנין שביתה ארבעט נישט נאר אויף א מוגבל'דיגע פלאץ, נאר אויך אויף א גאנצע רשות היחיד — די גאנצע שטאט אדער רשות היחיד ווערט אזוי ווי זיינע ד' אמות.

2. מקום שלא הוקף לדירה: אויב די רשות היחיד איז א מקום שלא הוקף לדירה (א תל, נקיף, א.ד.ג.), איז דער דין: אויב ס'איז בית סאתים אדער ווייניגער — מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. אבער אויב ס'איז יתירה על בית סאתים — באקומט ער נאר ד' אמות דערפון (ווי א שובת בבקעה), ווייל א קרפף גרעסער פון בית סאתים שלא הוקף לדירה באקומט א דין כרמלית לגבי עירובי תחומין. ער באקומט אלפים אמה פון זיין ד' אמות, נישט פון דרויסן פון דעם בית סאתים.

3. כלל: אלע דריי סארטן עירובין (עירוב ממש, מערב ברגליו, מתכוון בדרך) האבן די זעלבע כללים פון שביתה, תחום, א.א.וו.

הלכה ה' — מקום מסוים: ער מוז מסיים זיין מקום שביתתו

דער רמב"ם זאגט: „אבל הקונה שביתתו בריחוק מקום ולא סיים מקום שביתתו, לא קנה שביתה שם.“ דוגמאות: „שביתתי בשדה פלונית או בבקעה פלונית“ אדער „בריחוק אלף אמה או אלפים אמה ממקומי“ — „לא קנה שביתה בריחוק, ואינו אלא אלפים אמה לכל רוח ממקום שהוא עומד בו כשחשיכה.“

פשט

ווער עס זאגט נאר א כללית'דיגע פלאץ אדער א דיסטאנץ אן א מקום מסוים, האט נישט קונה שביתה דארט, און באקומט נאר אלפים אמה פון וואו ער שטייט ווען שבת קומט אריין.

לומר מי שיוצא ברגליו ועומד במקום שקונה בו שבתה" – ווער עס איז טאקע דארט, איז פשיטא.

פשט

„החזיק בדרך" מיינט נישט אז ער מוז שוין זיין אויסערהאלב דער שטאט אין פעלד. אפילו ער האט נאר אנגעהויבן אראפגיין פון זיין שטאק כדי ארויסצוגיין, איז דאס שוין „מהלך בדרך". און ווער עס איז קונה שבתה ברגליו דארף נישט זאגן בפירוש „שובת אני במקום פלוני" – גמר בלבו איז גענוג.

חידושים

1. דער רמב"ם זאגט קלאר אז די גמרא איז לאו דווקא – מ'דארף נישט ממש ארויסגיין אין פעלד; אראפגיין פון דער עלייה איז שוין גענוג.
2. שאלה: צי „החזיק בדרך" מוז זיין דווקא חזרה להבירו? דער מענטש מוז נישט זאגן צו א חבר „איך גיי יעצט ארויס צו קונה שבתה זיין" – ער קען עס אויך אליין באשליסן. עס קען אויך זיין חזרה מעצמו (ער באשליסט אליין).
3. שאלה וועגן הרטה: עס איז דא חזרה מעצמו – ער קען שפעטער מחליט זיין „איך וויל נישט". אבער ביז ער איז חוזר, איז דער החזיק בדרך בתוקף.
4. פראקטישע שאלה: ווען א מענטש קומט אראפ פון זיין שטאק און דערנאך באשליסט ער „איך וויל נישט גיין" (למשל וויל עס איז צו הייס) – וויאזוי ווייסן מיר אז ער האט אמת געוואלט? א מענטש ווייסט אז ער לייגט נישט, מ'קען זאגן אז ער האט טאקע געוואלט, נאר ער האט זיך מייאש געווען אין די לעצטע רגעים.

הלכה י' – תלמידי חכמים וקביעות מקום

דער רמב"ם: „התלמידים שהיו אוכלים בלילי שבתות בסעודות אצל בעלי בתים, ובאים ולנים בבית המדרש – מהלכם הפסקת מקום לכל רוחות מבית המדרש, לא ממקום אכילה. שאילו מצאו סעודתם בבית המדרש, לא היו יוצאים לסעודה."

פשט

תלמידי חכמים וואס האבן געגעסן שבת סעודות ביי בעלי בתים (אויף „טעג"), אבער זיי האבן געשלאפן אין בית המדרש – זייער קביעות מקום פאר תחומין איז פון בית המדרש, נישט פון דעם פלאץ וואו זיי עסן.

חידושים און הסברות

1. דער ציור פון די הלכה: די בעלי בתים האבן נישט געוואוינט אין שטאט – זיי זענען געווען ביי די פארמערס אינדרויסן, וואו ס'איז געווען מער שפע פון עסן. די בעלי בתים זענען באשריבן אלס „עובר ושב" – רש"י מיינט בעלי חסד אידן וואס האבן געגעבן עסן פאר מענטשן וואס גייען אדורך.
2. דער חידוש אין דער הלכה – סתירה צום כלל פון עירוב: לכאורה איז דא א סתירה: דער גאנצער דין פון עירוב איז אז „וואו דו עסט, דארט ביסטו" – אפילו ווען דו ביסט נישט עכט דארט. דא אבער, ביי א תלמיד חכם וואס עסט ביי צענדליגער בעלי בתים, זאגט מען פארקערט – זיין מקום איז נישט וואו ער עסט, נאר וואו ער שלאפט/לערנט.
3. תירוץ פון רב ששת – אומדנא דמוכח: רב ששת (גמרא עירובין) לערנט אז דא איז אן אומדנא דמוכח: דער תלמיד חכם וואלט בעצם געוואלט בלייבן אין בית המדרש – ער גייט נאר ארויס ווייל ער האט נישט צו עסן דארט. זיין דעת איז נישט „על פת" (אויף דעם עסן) – דעת על פת איז נאר א כלל פאר א בעל הבית. א תלמיד חכם – זיין דעת איז „על התורה." ווען ער לייגט א עירוב, איז כאילו ער זאגט: ווען איך וואלט געקענט דארט וואוינען, וואלט איך געוואוינט דארט. ער קען נאר נישט – ער האט נישט קיין בעט, נישט קיין עסן.
4. נפקא מינות פאר אנדערע הלכות: דער כלל אז א תלמיד חכם „וואוינט" אין בית המדרש קען האבן נפקא מינות פאר: נרות חנוכה (וואו צינדט ער), מזוזה, שבת ליכט. ביי שבת ליכט איז דאך דער כלל אז מ'צינדט וואו מ'עסט

הלכה ח' – צוויי מהלכים בדרך, איינער מכיר דעם מקום

דער רמב"ם זאגט: „שנים שהיו מהלכין בדרך, ושניהם רוצים לקנות שבתה במקום מסוים, ואחד מהם מכיר אילן או גדר במקום שקבעו לשבתה, והשני אינו מכיר – זה שאינו מכיר מוסר שבתתו למכיר, שיאמר אני קונה שבתה במקום שחברי קונה, והמכיר צריך שיכוין לשבות הוא וחבירו במקום שהוא מכיר."

פשט

ווען צוויי מענטשן גייען אויפ'ן וועג און ביידע ווילן קונה שבתה זיין אין א מקום מסוים, אבער נאר איינער קען דעם פלאץ (ער קען אן אילן אדער א גדר), קען דער צווייטער זיין מוסר שבתתו צום ערשטן – ער זאגט „איך בין קונה שבתה וואו מיין חבר איז קונה." דער מכיר מוז מכוין זיין פאר ביידע.

חידושים

עס ווערט פארגליכן צו איינער וואס קען נישט אליין דאווענען און הערט דעם חזרת הש"ץ – ער איז „מוסר תפלתו" צום שליח ציבור. אזוי אויך דא, ער איז בטל פאר דעם חבר'ס קביעות.

הלכה ח' (המשך) – אנשי חצר ששלחו עירובין

דער רמב"ם: „אנשי חצר ששלחו עירובין עם אחד מהם" – און דער שליח איז נישט אנגעקומען, ויחזור העירוב ולא יצא."

פשט

אנשי חצר האבן צוזאמענגעזאמלט עסן פאר אן עירוב און געשיקט מיט איינעם, אבער ער איז נישט אנגעקומען צום מקום.

חידושים

1. שאלה: צי דער שליח גופא קען קונה שבתה זיין דורך מחזיק בדרך? דער שליח וואס איז געגאנגען מיט דער בעג עירוב, פאר אים האט דאך „מחזיק בדרך" געדארפט העלפן – ער איז דאך געווען אויפ'ן וועג, ער האט געהאט דעת לשבות שם. ממילא זאל מען אנקוקן כאילו ער איז געווען דארט בין השמשות מיט אלע עירובין.
2. תשובה: עירוב ברגליו ארבעט נישט פאר יענעם. דער שליח'ס מחזיק בדרך העלפט נאר פאר אים אליין, נישט פאר די אנשי חצר. עירוב במזון (וואס ער טראגט אין דער בעג) ארבעט אנדערש ווי עירוב ברגליו. דער שליח אליין דארף בכלל נישט קיין פת – ער איז דאך מערב ברגליו, ער איז דאך אליין דארט.
3. דער עיקר חילוק: דער וואס איז אליין דארט אויפ'ן פלאץ דארף בכלל נישט קיין פת, ווייל ער מערב ברגליו, און דאס ארבעט אפילו ביי א עשיר (נישט נאר ביי א עני). די גאנצע ספיקות הייבן זיך אן ווייל מ'דארף יא האבן עסן דארט – ווייל ער איז נישט דארט, אדער ווייל ער מאכט פאר א צווייטן.
4. ראייה פון מרדכי: עס ווערט דערמאנט אן ענליכע זאך אין מרדכי, וואו דער עירוב איז נישט אראפגעלייגט געווארן, אבער דער שליח גופא איז יא קונה שבתה געווען ווייל ער איז געווען בדרך מיט נתכוון לשבות שם. אבער פאר די אנדערע ארבעט עס נישט.

הלכה ט' – וואס הייסט „החזיק בדרך"

דער רמב"ם: „וזה שאמרנו שצריך לקנות שבתתו בריחוק מקום שהחזיק בדרך – לא שיצא וילך בשדה, אלא אפילו ירד מן העליה לעלות על הסוסים" – אפילו ער האט נאר אנגעהויבן ארויסגיין פון דער היים, דאס הייסט שוין „מהלך בדרך". „וכן כל הקונה שבתה ברגל מקום, אינו צריך לומר שובת אני במקום פלוני, אלא כיון שגמר בלבו" – ער איז שוין גומר געווען אין זיין הארץ, „הרי זה מהלך בדרך". „ואין צריך

6. **[דיגרעסיע: רבי מאיר שפירא'ס תקנה]:** פון דעם רמב"ם — אז תלמידי חכמים זאלן נישט דארפן גיין קלאפן אויף טירן פון בעלי בתים — האט רבי מאיר שפירא (גרינדער פון ישיבת חכמי לובלין) איינגעפירט אז מ'זאל געבן תלמידי חכמים א שיינע עס-צימער (לאנטש רום) און מ'זאל זיי געבן צו עסן אין ישיבה אליין.

7. **עירוב חצרות — א רבי מיט תלמידים:** אויך אין ענין עירוב חצרות איז דא א חילוק: א רבי וואס די תלמידים עסן ביי אים — דארטן אין בית המדרש איז דער עיקר, און „כולי עלמא היינו משפחה" — אלע ווערן גערעכנט ווי איין משפחה, און מ'דארף אן עירוב.

די סעודה — אבער דא וואלט מען געזאגט אז דער תלמיד חכם'ס עיקר פלאץ איז בית המדרש.

5. **דער ציור — בית המדרש מחוץ לעיר:** דער לשון „לכל רוחות מבית המדרש" (אלפים אמה לכל רוח) זעט אויס ווי דער בית המדרש איז אינדרויסן פון שטאט — אפשר אזא „קרית הישיבה" אפגעזונדערט, מיט שדות וכרמים ארום. אבער עס ווערט אויך פארגעלייגט אז דער בית המדרש איז אין שטאט, נאר די סעודות (ביי די פארמערס) זענען אינדרויסן, און די שאלה איז צי ער קען שפאצירן ווייטער פון יענעם פלאץ.

תמלול מלא

הלכות עירובין פרק ז' — עירוב ברגליו

הקדמה: עיקר עירובי תחומין

Speaker 1:

א גוטן. מיר לערנען הלכות עירובין פרק ז'. מ'וואלט אזא עירוב מאכט מען בעיקר מיט פת, פאר עניים ועשירים. מיר דאנקען פאר די וואס געבן די פת לעניים וצדקה לאורחים, און די עשירים וואס שטיצן די שיעור. יעדער זאל זוכה זיין צו זיין אן עשיר וואס דארף מאכן א פת עירוב וואס מיר גייען גראדע לערנען.

יא? אונז גייען יעצט לערנען די דריטע פרק אין די נושא. די צווייטע, רייט? די דריטע פון עירוב, רייט? פרק ה'. די זיבעטע פרק פון הלכות עירוב, און די צווייטע פרק פון תחומין, פון תחום שבת. עירוב תחומין די צווייטע. ס'איז דא דריי פרקים וועגן עירוב תחומין. אה, יא? אקעי, גוט.

סא, דאס איז די קלענסטע פרק פון הלכות עירוב תחומין, און ס'רעדט זיך וועגן אזא סארט עירוב וואס מ'מאכט אן א עירוב. א נארמאלע עירוב וואס אונז האבן געלערנט איז אז מ'לייגט פת אדער מ'שיקט איינעם צו לייגן — נישט פת, סארי, פארוואס זאג איך פת? עפעס מאכל, עפעס מאכלים, מזון שתי סעודות, אין א פלאץ, וואס דאס איז דעמאלטס קונה שביתה דארט. אונז גייען לערנען אז ס'איז דא פארשידענע אופנים וואס מ'קען טון א עירוב אן שיקן דארט קיין ברויט אדער לייגן דארט א ברויט, נאר דורך פשוט זיין דארט, אדער גיין דארט, אדער אפילו נישט גיין דארט נאר אין זינען האבן צו גיין דארט.

דער חילוק צווישן עירוב חצרות, עירוב תבשילין, און עירוב תחומין

ס'וועלן מיר זאגן אפשר אין מיינע ווערטער, אז אונז האבן געלערנט עירוב חצרות, נאכדעם האבן מיר געלערנט עירוב תבשילין, און אנטשולדיגט, עירוב תחומין. און אונז האבן געזאגט אז די מקשר צווישן זיי איז די ענין וואס הייסט "דאתי עלה פת".

ס'וועלן מיר זאגן אזוי: די הלכה פון עירוב תחומין איז אז א מענטש טאר נישט ארויסגיין מער ווי א מוגבל'דיגע פלאץ אוועק פון וואו ער וואוינט, מדאורייתא י"ב מיל, און מדרבנן אלפים אמה לכל רוח פון וואו ער וואוינט. האבן די חכמים אבער געזאגט, אויף וואס מיינט דאס "וואו ער וואוינט"? וואו ער וואוינט איז נישט נאר וואו זיין בעט איז, וואו ער וואוינט איז די פלאץ וואו ער שבת האט ער געטראכט אז דארטן וואוינט ער.

וויאזוי מאכט מען דאס אז ער זאל וואוינען אויף נאך א פלאץ? האבן זיי קודם גערעדט וועגן דער ענין פון די הנחת הפת, דארטן וואו א מענטש לייגט אראפ זיין ברויט, דארטן איז ווי ער טראכט אז זיין הויז איז, ממילא גייט ער קענען פון דארטן גיין אלפיים אמה. אנשטאט וואס ווי געווענליך קען ער נאר גיין אלפיים אמה לכל רוח, וועט ער קענען גיין פון יענע פלאץ, נישט נאר פון זיין דירה וואו ער וואוינט אין שטאט, נאר פון יענע פלאץ וועט ער קענען גיין פון זיין דירה אהין, און פון דארטן נאך אלפיים אמה. דאס איז געווען די ערשטע וועג וויאזוי מען מאכט אז אויף אן אנדערע פלאץ זאל מען פארמאלי הלכה'דיג וואוינען, דורך זיין דארטן בין השמשות, דורך זיין פת.

דריי וועגן פון קונה שביתה זיין

אין די פאראגראף גייען מיר זען אז ס'איז דא נאך צוויי וועגן פון זיין, פון האבן די דירה, נישט ביי די ליגעל, ביי די אנגענומענע אפיציעלע דירה, נאר האבן א פלאץ וואס פון דארטן וויל מען גיין אלפיים אמה לכל רוח. וואס זענען די צוויי וועגן?

איינס איז אז מ'איז פשוט דארט, מ'גייט אהין ערב שבת בין השמשות אויף א געוויסע פלאץ, און מ'איז דארטן שובת. דאס איז דאך ממש, מיט דעם ווייזט ער אז ער וויל זיין דארטן, אז בין השמשות איז ער דארטן, אויסער זיין הויז וואו זיין משפחה איז, וואו זיינע זאכן זענען, איז ער וואוינט ער דארטן יעצט, ער איז דארטן ברגליו הייסט דאס.

Speaker 2:

יא, אבער איך מיינן אז מ'גייט נישט דארט ערב שבת דארט בין השמשות, עני טיים וואס ער גייט דארט ערב שבת און ער זאגט אז ער איז קובע אז ער וואוינט דארט.

Speaker 1:

ער זאגט נישט ממש, ער דארף דארט זיין, אויב ער דארף דארט זיין, הייבט זיך ממש נישט אן די שאלה, דאס הייסט שבת במקום פלוני.

Speaker 2:

יא, אבער דער חידוש איז אז זיין הויז הייבט נאך אלץ זיין... זיין הויז הייבט קיינמאל נישט, אין עני פאל הייבט נאך זיין א חידוש אז ער קען גיין פון זיין הויז אהין, און פון דארטן אלפיים אמה.

Speaker 1:

איי דאונט אנדערסטענד וויי יו קיפ סעיאינג דאס. ס'איז נישט דא קיינמאל וואס זיין הויז בלייבט גארנישט. זיין ער בלייבט דארט וואו ס'איז געלייגט זיין עירוב.

Speaker 2:

על כל פנים, מיר זעען, ס'קען זיין אז ער מינ'ט זיין דארטן, אזוי ווי דו זאגסט, ער מינ'ט זיין דארטן בין השמשות, ס'קען זיין אז ער איז געווען אויפ'ן וועג אהין, אבער דאס ווערט אנגערופן מערב ברגליו.

Speaker 1:

און מיר האבן דא נאך א וועג פון מערב זיין, אויב א מענטש טראכט, ער טראכט אז ביי דעם ספעציפישן מקום וויל איך קונה שביתה זיין, ער טראכט פון דעם ערב שבת, קען דאס אויך זיין א וועג אז א עירוב תחומין. זיי קענען פון דארטן גיין אלפיים אמה לכל רוח.

דיסקוסיע: דער חילוק צווישן "שבת במקום פלוני" און "עירוב"

Speaker 2:

יא, וואס זאגסטו דארט?

Speaker 1:

Speaker 2:

יא, ער האט נישט געזאגט... נאך די ברכה האט ער געזאגט "בזה העירוב", ווי ממש אן אמירה.

Speaker 1:

איך האב געזען נעכטן נאך דארט, ברענגט ער אונטן פון די שו"ע, ס'שטייט נישט אין ערגעץ קלאר אז אויב מ'זאגט נישט... למשל ביי די עירוב, ביי די עירוב זאגט מען אפילו נישט "שביתתי". מ'זאגט נאר "בזה העירוב יהא מותר", רייט? מ'זאגט נישט וויאזוי ס'ארבעט. ס'איז טעקניקלי, ס'פרעגט די רב, וויאזוי ארבעט עס על דעת שביתתי במקום פלוני? מ'דארף עס נישט זאגן, רייט? ווען מ'מאכט אן עירוב זאגט מען סתם "בזה העירוב יהא מותר", און על דעת חכמינו וצדיקים וואס האבן געזאגט אז דאס איז א שביתה במקום פלוני.

אבער דא דארף ער זאגן "שביתתי במקום פלוני". אבער איך מין, מ'גייט זען קלאר שפעטער לכאורה אז ס'איז נישט מעכב די אמירה, די עיקר איז די כוונה. ס'איז קען זיין אז ווען מ'זאגט די אמירה, מיינט מען צו זאגן אז מיט דעם איז קלאר אז ער האט געמיינט דאס. אבער איך ווייס שוין, די זעלבע זאך ביי די עירוב, איך ווייס נישט פארוואס מ'דארף זאגן אז ס'איז מעכב צו זאגן. איך מין צו זאגן, מ'דארף וויסן אז ס'איז אן עירוב. דאס איז נישט... אויב מ'ווייסט שוין אז ס'איז אן עירוב...

Speaker 2:

יא, ער ברענגט דא, אויב ער האט געזאגט "הרי זה עירוב", ער האט נישט געזאגט "בזה העירוב" די גאנצע נוסח, ער זאגט "הרי זה עירוב", איז אויך גוט.

Speaker 1:

און איך פארשטיי נישט פארוואס ס'דארף בכלל זיין. מ'דארף מאכן א ברכה, דאס פארשטיי איך, די רמב"ם זאגט נישט די ראב"ד, אז ס'איז א מצוה. אבער פארוואס דארף מען זאגן?

ס'קען זיין אז די זאגן דא וועט מיינען אז ער דארף זיין זייער ספעציפיש. טראכטן מחשבות האט א מענטש, ער וואקט און ער טראכט דא, ער טראכט דארט, ער דארף מחליט זיין אויף א געוויסע פלאץ. דאס איז די וועג וויאזוי ער זאגט עס, "ואומר". בסדר.

דער מקום מוז זיין מסוים ומזוהה

און ס'דארף זיין א מקום מסוים ומזוהה, ס'מוז זיין זיכער. ס'איז נישט גענוג אז ער גייט שפאצירן ערגעץ וואו קודם שבת און ער איז געווען ווייט פון די שטאט. ניין, ניין, ניין.

Speaker 2:

ער זאגט דאך "ואמר שביתתי במקום זה", קען מען נישט מיינען אז ס'איז א סיגנאל וואס ער דארף חזר'ן. דער רמב"ם מיינט דאך ארויסצוברענגען אז ער דארף גיין אויף א געוויסע פלאץ און דארטן מחליט זיין. "ואמר" קען מיינען אז ער איז מחליט זיין.

Speaker 1:

אה, יא, אה, אמת. "אמר" איך מין אזוי ווי "ויאמר אלקים", אז דער אייבערשטער רעדט מיט א מלאך, מיינט אז ער איז מחליט. אזוי זאגט דער רמב"ן.

Speaker 2:

יא.

Speaker 1:

דו דארפט זאגן אזוי, אז "אמר" האט א משמעות פון מחשבה אדער רצון. אזוי שטייט אין רמב"ן אויף פרשת בראשית, "ויאמר אלקים" מיינט ער האט געוואלט.

און יא, וואס דו זאגסט איז אמת, אז ס'דארף זיין במקום מסוים. מען קען נישט זאגן בערך, אבער דאס איז צווישן דינים און די כוונה. "אמר" מיינט

ניין, ניין, איך זאג, ס'איז דא איינער וואס וואוינט טאקע אין א פלאץ, אדער מי ששבת האבן מיר געלערנט בעצם אין הלכות שבת יענץ, ווען ס'איז נישט הלכות עירובין. מ'האט געלערנט פארשידענע אופנים ווי אזוי מ'איז שובת. א נארמאלער מענטש איז שובת אין זיין הויז, אין די שטאט. אויב ער איז אינדרויסן פון שטאט, האט מען געלערנט אין הלכות שבת אז טאמער ער איז אין עני פלאץ, האט ער אלפים אמה פון דארט, וואו ער האט געסטאפט ערב שבת, אדער אויב ער איז נרשם זיכע דארט, האט ער געקענט רשם זיכע א פלאץ צום אלפים אמה וכדומה. דאס איז נישט קיין עירוב ברגליו, דאס איז פלעין שבת במקום פלוני.

עירוב מיינט אלעמאל ווען ער איז נישט אמת'דיג דארט בשעת שבת קומט אריין, אדער ער איז נישט אמת'דיג שובת דארט. נאר דעם אליינס איז דא אן אופן וואס ער קען פשוט גיין דארט, סאו ער איז מחליט, ס'איז אלעמאל קומט מיט עפעס אן החלטה.

סאו עירוב, דו זאגסט אז עירוב ארגינעל איז מיט א פת, אבער ס'קען זיין אז... און די אלע עירובין האבן אט ליעסט אן ענין אז זיין דעת, זיין החלטה, כאילו ווי ער איז שובת, איז נישט די זעלבע פלאץ ווי ער איז בפועל ממש. בפועל ממש איז ער... און ס'מוז זיין בתוך צוויי טויזנט אמה, ווייל אויב ער איז שובת דארט, טאר ער דאך נישט גיין ווייטער ווי צוויי טויזנט אמה פון דארט. אבער ער איז נישט בפועל שובת אין די פלאץ וואו זיינע צוויי טויזנט אמה זענען צענטראליזירט, יא, כאילו ווי מ'רעכנט דערפון.

און דאס קען מען טון אדער ווען דארט זיין ערב שבת, אדער די נארמאלע וועג וואס מ'האט געלערנט פריער איז ווען מ'לייגט דארט עפעס א מאכל, אדער איז דא אן אופן וואס אפילו ער איז נישט דארט, נאר ער האט אין זין, ווייל די עיקר איז דאך די כוונה. סאו מ'גייט זען, דאס איז שוין נאך א גרעסערע קולא, דאס איז אסאך א גבולות יענע גרעסערע קולא. שטימט?

Speaker 2:

יא.

Speaker 1:

מיר גייען לערנען עס, אה, סעיף א', יא?

הלכה א': עירוב ברגליו – דער עיקר פון עירובי תחומין

Speaker 1:

הלכה א'. יא. פארלערנען? איך קען פארלערנען ווי דו ווילסט.

מי שיצא בערב שבת חוץ למדינה, א איד איז ארויסגעגאנגען ערב שבת חוץ למדינה, ער איז ארויסגעגאנגען אינדרויסן פון זיין שטאט, יא, **ועמד במקום בתוך התחום**, ער האט זיך געשטעלט אין עפעס א פלאץ בתוך התחום, ס'מוז זיך זיין בתוך התחום, **או בסופו**, וואס פארשטייט פארוואס ער זאגט דאס?

Speaker 2:

פשוט, ווי לאנג ס'איז נאך בתוך צוויי טויזנט אמה פון די תחום פון זיין שטאט, שטימט? מ'קען נאך נישט... ער איז בעצם פון די תחום פון וואו ער איז.

Speaker 1:

דאס איז די אמת, אזוי האב איך געדענקט אז איך האב געלערנט אין עירובין, אז אפילו אויב ער וואוינט טויזנט אמה אריין אין די שטאט און ער גייט בסוף התחום, וועט עס נישט העלפן, ווייל ער האט נישט געקענט צוריקגיין, רייט? ער האט נישט געקענט אנקומען צו זיין עירוב. סאו ממילא, וואס איז דאס בסוף התחום מיינט? ער מיינט צו זאגן בתוך התחום פון וואו ער גייט צוריקגיין צו.

דיסקוסיע: צי דארף מען ממש זאגן "שביתתי במקום זה"?

ואומר... ניין, ער זאגט "**שביתתי במקום זה**". באלד וועט מען זען אז מ'דארף נישט דווקא דאס זאגן, ס'איז די עיקר איז די כוונה. אבער איך מין אז די... אזוי געדענק איך אז ס'שטייט שטערקער.

פארשטיין, ס'איז אויך נישט קיין אמת'דיגע מחיצה, ס'איז למדנות אז ס'איז א מחיצה.

להקל על העשיר – מזון שתי סעודות

עניוועיס, דאס איז דער עיקר. **"לא אמרו לערב בהנחת מזון שתי סעודות בלבד"**, דאס וואס מ'זאגט אז מ'דארף לייגן מזון שתי סעודות במקום ששוכת, דארף מען **"שלא יצא ולא ימות שם"**, דאס הייסט מ'מוז נישט גיין, מ'קען נאר לייגן דארט מזון, דעמאלטס האבן זיי געזאגט נאר **"להקל על העשיר שלא יצא"**. **"אלא ישאלו חבירו או בן ביתו ויניחנו לו"**.

דאס הייסט, אויב מ'גייט אליינס, קען מען דאך זאגן "שביתתי במקום פלוני", דעמאלטס דארף מען בכלל נישט לייגן ברויט. וואס איז בכלל די קולא פון לייגן ברויט, די צער פון לייגן מזון שתי סעודות? דאס האבן די חכמים געזאגט פאר איינער וואס איז א גביר.

דיסקוסיע: וואס מיינט "עשיר"?

:Speaker 2

וואס הייסט א גביר? ער קען עפארדן צו בעטן א צווייטן, ער האט איינער וואס ארבעט פאר אים, אזא זאך. דאס איז פארוואס מ'רופט אים דאך עשיר, רייט? מ'קען דאך סתם בעטן א טובה פאר א איד, אבער גיי אליינס... ס'איז נישט דא די ווארט עשיר.

:Speaker 1

אדער איז ער א גביר אין גוטע חברים, וואס ער קען בעטן א טובה.

:Speaker 2

יא, ער טראכט נישט פון עשיר. ניין, אויך פונקט יענער פארט אדורך, זאגסטו אים "לייג און טו מיר א טובה".

:Speaker 1

איך מיינן דו מיינסט עפעס צו זאגן מער, אז א מענטש זאל נישט טראכטן אז פונקט ווי ער קען מערב זיין ברגליו, קען זיין קנעכט מערב זיין פאר אים ברגליו. ס'איז דאך נישט קיין זאך. דו גייסט נישט אליינס, דארף זיין דיין פת וואס גייט דארטן.

:Speaker 2

זייער גוט. רייט, סאו דאס איז זיכער. מען קען נישט מעריב זיין ברגליו פאר אן אנדערע מענטש.

מוסר שבותך לחברך

ס'איז יא דא אזא זאך, מ'גייט זען שפעטער, אז "מוסר שבותך לחברך" איז דא אזא בחינה, אבער דעמאלטס איז נאר די כוונה, ער גייט אויך גיין דארט, ער ווייסט נישט מיט תורת כוונה. ווייל ער גייט אויך אנקומען דארט, ער ווייסט נאר נישט וואו די פלאץ איז. אבער אזא טליא, אזא ער וועט חבר'ע איז מסכים זיין אזא זאך.

:Speaker 1

יא, ווייל ער ווייסט נישט וואו די פלאץ איז.

:Speaker 2

אבער זיך סומך זיין אויף יענעם האט נישט קיין זין.

מערב אדם על ידי בנו ובתו

למעשה, מ'דארף טראכטן, למשל מ'האט געלערנט פריער, "מערב אדם על ידי בנו ובתו", יא, מענטשן וואס זענען תלוי בו, שטייט יא אז זיי דארפן נישט מאכן קיין עקסטערע עירוב.

:Speaker 1

אה, אמת, אפשר נישט. ניין, ס'דארף יא. נאר א תינוק יוצא בעירוב אמו. די אנדערע מענטשן איז יא, נאר אזוי ווי א שליח, ס'איז א זכות לו.

:Speaker 2

סאו איך ווייס נישט. ניין, איך האב נאר געטרייט צו טראכטן אויב ס'זאל געווען איינער וואס איז ממש בטל צו דיר, אפשר דעמאלטס קען מען יא

ער זאגט, איך זאג "במקום זה". דאס איז אן... "ואמר", אמת, ער רעדט פון א החלטה. אקעי.

די דין: ער גייט צוריק אהיים און קען גיין אלפים אמה פון יענעם מקום בקיצור, ער האט געטון אזוי, **"וחזור לעירו ולן שם"**, ער איז אהיימגעגאנגען צוריק אינדערהיים. איז דעמאלטס **"יש לו להלך למחר למאותו מקום אלפים אמה לכל רוח"**. ער האט בקיצור זיין שביתה דארט, ער קען גיין צוויי טויזנט אמה פון דעם מקום וואו ער האט געזאגט "שביתתי במקום זה", וואו אימער דארט איז, און פון דארט איז זיין.

"וזהו עיקר עירובי תחומין" – דאס איז דער עיקר, נישט א קולא

זאגט דער רמב"ם, **"וזהו עיקר עירובי תחומין"**. דאס איז א לשון פון די גמרא, לפי שיטת רבי יהודה. דער רמב"ם פסק'נט אזוי, אז דאס איז עיקר עירובי תחומין, **"לערב ברגליו"**. דאס הייסט, כאילו, זאלסט נישט זאגן אז דאס איז א קולא, ווייל ס'איז דא א שיטה, אן אנדערע שיטה אין די גמרא וואס האלט פארקערט, אמת'דיג. אזוי ווי אונז האלטן אויך באמת לגבי ווען מען גייט נישט דארט. אבער לגבי ווען מען גייט ממש דארט מיט זיינע אייגענע פיס, און ער זאגט "הרי שביתתי במקום פלוני", דאס איז נישט עפעס א קולא אז מען קען עס טון אן ברויט, אן... פארוואס האלט איך אין איין זאגן ברויט? אן מאכל. ניין, דאס איז עיקר עירובי תחומין.

דער פירוש פון "לערב ברגליו"

דאס הייסט "לערב ברגליו", ער איז מערב, דאס הייסט ער זאגט אז... ס'איז דא וואס ווילן זאגן "לערב" איז מלשון... ער זאגט מלשון כוונה, ער צומישט, כאילו ער מאכט זיין שביתה אין דעם פלאץ. "לערב" איז אזוי ווי "מחשיך" אפשר, צו מאכן נאכט ברגליו.

:Speaker 2

מאכן ביינאכט?

:Speaker 1

"שביתת מקום קונה שביתתו בשעת חשיכה". מאכט זיך על מקום זה.

דער סוד פון עירוב: ס'איז נישט ריאליטי

איך מיינן אז די סוד פון א עירוב איז אז ס'איז נישט ריאליטי, דאס איז די עיקר. ס'איז על ידי היפך, על ידי כוונה, אפשר וועגן דעם מענטשן רופן אן די עירוב די צורת הפתח וואס מ'מאכט. לויט מיינ פשט קען מען דאס אויך פארשטיין, ס'איז דאך נישט קיין אמת'דיגע מחיצה. למדנות איז עס א מחיצה. עניוועיס, דאס איז די עיקר.

:Speaker 2

און פארוואס זאגט מען נישט "לערוב בהלכות מוזה שטייסטו"?

:Speaker 1

דאס איז ווייל וואנט, דאס וואס מ'זאגט אז

עירוב תחומין: עיקר עירוב ברגליו, מזון שתי סעודות, והחזיק בדרך

עיקר עירוב תחומין – לערב ברגליו

:Speaker 1

אבער לגבי ווען מ'גייט ממש דארט מיט זיינע אייגענע פיס און ער זאגט "רשותי במקום פלוני", דאס איז נישט אפילו א קולא אז מ'קען עס טון אן ברויט, אן... פארוואס זאל איך דען זאגן ברויט? אן מאכל? ניין, דאס איז די עיקר עירוב תחומין, דאס הייסט "לערב ברגליו". ער איז מערב, וואס הייסט? ער זאגט אז... "לערב" קומט פון לשון... ער זאגט דאך פון לשון כוונה, אז ער צעמישט, ער מאכט זיין שביתה אין דעם פלאץ. "לערב" איז אזויווי מאכער, צו מאכן נאכט ברגליו. מאכן ביינאכט? **"שיהא מקום קונה שביתה בשעת חשיכה"**. ער מאכט זיך על מקום זה.

איך מיינן אז דער סוד פון אן עירוב איז אז ס'איז נישט ריאליטי, דאס איז דער עיקר. על דעת פת, על דעת כוונה. אפשר וועגן דעם מענטשן רופן אן די עירוב די צורת הפתח וואס מ'מאכט. לויט מיינ פשט קען מען עס אויך

ברכה אויף עירוב ברגליו

ס'קען זיין די אינטערעסאנטע זאך, ס'קען זיין אז דער "עיקר עירוב" וואס דו ווילסט זאגן... איך טראכט, ער ברענגט דאך די פרי מגדים וואס זאגט אז ווען מ'איז מערב ברגל מאכט מען נישט קיין ברכה. ס'איז אינטערעסאנט. ער זאגט אז דאס איז עיקר עירוב תחומין. אבער ס'קען זיין אז די ברכה איז אויף די טריק, איז אויף די חידוש פון די חכמים צו נוצן די פת. אזוי זעט עס אויס. ס'איז אזוי, "עיקר" מיינט נישט עיקר עירוב, ס'איז עיקר אזויווי "לפני עירוב". דאס וואלט געארבעט אין אנדערע ווערטער אויב וואלטן די חכמים נישט מתקן געווען עירוב תחומין בכלל. דאס וואלט מען געזאגט.

Speaker 1

אקעי, איך הער.

Speaker 2

די גרויסע ברעיקטור פון די חכמים איז נישט געווען ווען זיי האבן געזאגט, איך וואלט עס געזאגט אזוי, אז אין זייער איסור פון נאר גיין אלפיים אמה, דאס אז א מענטש קען האבן נאך אויב ער איז שובת געווען ברגל אויף ערגעץ, קען ער גיין די אנדערע דירעקשאן, דאס איז א קליינערע דעטאל. נישט דאס איז געווען די חידוש פון די חכמים וואס אויף דעם איז דא א ברכה. די ברכה איז אויף די זאכן וואס מ'קען שיקן איינעם א פאזל, דאס איז אסאך א גרעסערע חידוש. דער מענטש זיצט באקוועם, דאס איז א גרעסערע חידוש.

Speaker 1

ס'איז פשוט אז מ'מאכט נאר א ברכה פאר די חכמה פון די חכמים וואס האבן איינגעפירט, איך ווייס נישט. ס'איז אנדערש כלל. ווערט אים געזאגט פארוואס ער ברענגט אים פירות וגדים, ס'איז נישט קיין... ס'קען זיין ער מאכט יא א ברכה.

Speaker 2

אקעי.

הלכה ב: החזיק בדרך – עירוב דורך כוונה**Speaker 2**

וכן, וכן, יא. סאו אז דאס איז עירוב ברגליו, דאס קען מען זיכער טון. יעצט קומט ער אויסגעפינען נאך א זאך וואס איז נאך א גרעסערע קולא, וואס דאס האט מען געזען מ'קען נישט אלעמאל טון. וכן, יא?

"וכן אם נתכוון לקנות שביתתו במקום ידוע אצלו." דא גייט מען רעדן, ער מאכט אן עירוב מיט זיין כוונה. אז ער האט אין זין געהאט אז ער גייט קובע שביתה זיין במקום ידוע אצלו, ביי א געוויסע פלאץ. ס'דארף זיין א מקום מסוים. "כגון אילן, או בית, או גדר, שמכיר מקומו", ער ווייסט די פלאץ, און ער האט אין זין אז דארטן איז וואו ער וויל אמת'דיג זיין, וואו ער וויל דער שבת זאל זיין זיין שביתה.

"ויש בינו ובינו כשיעור זה", דער פלאץ וואס ער האט זיך מתכוון געווען אויף, דארף זיין, אזויווי ביי די פריערדיגע צוויי פעלער אויך, דארף זיין אין די אלפים אמה או פחות, אלפים אמה אדער ווייניגער, נאר אלפים אמה און ווייניגער פון דעם, פון וואו דער מענטש זיצט יעצט, כדי ער זאל קענען אנקומען אהין. און ס'איז נישט געזאגט דווקא פון וואו ער זיצט יעצט, ער זאגט "כשחשיכה", יא? ס'קען זיין ער איז אין זיין הויז יעצט. ניין, ווייל ער גייט דאך אויפ'ן וועג, וועט מען זען.

סאו אדרבה, אויב ער גייט זיין ביי כשחשיכה אביסל ווייטער, קען זיין ער קען שוין מחבר זיין פאר דעם. אבער איינער וואס איז נישט אין א הויז, נאר ער שפאצירט, קען ער גיין פון וואו ער האלט אינמיטן יעצט שפאצירן, קען ער טראכטן אלפים אמה, א געוויסע אילן. זאג, אויב דער אילן איז, לאמיר זאגן, דריי טויזנט אמה פון אים, אבער אין צען מינוט וועט ער אנקומען דארטן, און ס'קען נאך זיין פארנאכט, סאו גייט ער נאך מעגן גיין דארט ביינאכט, סאו קען זיין דאס איז אויך גוט.

תנאי: החזיק בדרך

מעריב זיין ברגליו און ס'וועט זיין גוט פאר א צווייטע מענטש. אבער נישט א שליח, אז אויב ס'זאל זיין א "ימין יד פועל כיד בעל הבית" טייפ פון זאך. אבער סתם אזוי שליחות, סתם יענעם'ס פיס העלפט נישט פאר דיר, ווען דו טוסט פאר יענעם דארפסטו א מאכל. רייט.

עירוב ברגליו – דברי מצוה vs. דברי רשות**Speaker 2**

ס'איז זייער אינטערעסאנט, אבער למשל, זיי ברענגען דא פון אונטן אז ס'דא מענטשן וואס טראכטן אז אפשר אויף עירוב ברגליו מעג מען טון אפילו אויף דברי רשות. דאס האבן מיר געלערנט אז מ'דארף זיין א מצוה, דאס איז ווען דו נוצסט די קולא אז דו גייסט נישט טאקע דארט, דו שיקסט נאר א ברויט, מאכל, דעמאלטס דארפסטו מאכן דוקא אין מקום מצוה. אויב דו גייסט ממש דארט, אפשר הייסט דאס מער, אזויווי דער רמב"ם זאגט, דאס איז עיקר, דאס איז שוין מער עכט. ס'איז נישט אינגאנצן עכט, ווייל ער איז נישט אמת'דיג דארט שבת. אבער...

איך האב שווער צו זאגן, ווייל לכאורה די ווארט פון מ'זאל נאר גיין פאר דברי מצוה, ווייל די חכמים האבן נישט מקיל געווען די קולא פון מער ווי אלפיים אמה זאל מען נישט טון. די קולא פון... מ'קען טון דורך א מאכל.

וואס טוט עירוב תחומין טעכניש?

איך ווייס שוין פארוואס די משנה ברורה ברענגט אזוי הערות פון אנדערע. ער האט שוין געהאלטן אז דאס איז נאר פאר זיין ווייל די דיטעיל פון מאכל... דו זאגסט א גאנצע צייט אז מ'קען גיין מער ווי אלפיים אמה, ס'איז נאר טעקניקלי, מ'קען אלעמאל מעגן, נאר די אלפיים אמה טוישט זיך. געווענליך קען ער נאר גיין אלפיים אמה לכל רוח. יעצט גייט ער קענען גיין פון זיין הויז צו דעם פלאץ וואו ער האט קונה שביתה געווען, אלפיים אמה. איך בין דארטן אלפיים אמה.

Speaker 1

יא, ווייל ער קען נישט גיין די אנדערע וועג.

Speaker 2

ער האט נישט צוויי הייזער אזויווי, צוויי פלעצער. ער האט נאר איין הויז, ווייל ער קען נישט גיין די אנדערע וועג. דאס איז פארוואס מ'זאגט אז ס'איז א נפקא מינה. אבער געווענליך קען מען נישט גיין פיר טויזנט אין איין דירעקשאן. מ'קען נאר גיין צוויי. אלעמאל, אויב דו שפאצירסט... לאמיר זאגן איך וואוין דא, און איך שפאציר ארויס צוויי טויזנט אמה, קען איך שפאצירן פון דארט צוריק all the way ביז צוויי טויזנט אמה. יעצט קען איך גיין אין איין דירעקשאן פיר טויזנט אמה.

Speaker 1

יא, איך פארשטיי, ווייל דו זאגסט אז די קולא איז אז ער וואוינט נישט אמת'דיג דארט.

דיסקוסיע: עיקר עירוב – וואס מיינט דאס?**Speaker 2**

אבער ס'זעט אויס, פארוואס מ'זאגט אז עירוב ברגל איז נישט גענוי די זעלבע זאך ווי שובת במקום פלוני. שובת במקום פלוני איז נישט קיין עירוב בכלל, ס'איז א שובת. עירוב איז טייטש איך וואוין נישט דארט, אבער למעשה זאג איך אז איך וואוין דארט ווייל איך האב געזאגט "יהא שביתתי במקום פלוני".

ס'זעט אבער אויס, ווייל מ'זאגט "עיקר עירוב" - אזוי פארשטיי איך אין דעם וואס דו ברענגסט - אז דאס וואס מ'זאגט "עיקר עירוב" מיינט צו זאגן אז דאס איז אן עירוב. ס'איז נישט סתם אז דו זאגסט אז דו וואוינט דארט. דאס איז נישט קיין קולא. דאס איז לכתחילה די ווארט. דאס איז נישט קיין חידוש. דאס איז א קולא אין דעם אז אזויווי דו זאגסט פריער, ווי וואוינט א מענטש? אויב ער איז געוואוינט דארט, וואוינט ער דארט. וואס מיינט וואו זיין tax return קומט אן? ס'מיינט וואו ער וואוינט.

יא. עס דארף יא זיין א געוויסע פלאץ, ער דארף נישט וויסן, ווייל ער איז שוין דארט. א געוויסע פלאץ ווי אזוי. אבער אויסער דארף זיין פאר נעקסטע טאג דארף מען וויסן ווי ס'איז געווען, פונקטליך.

Speaker 1

יא, איך זאג, דא דארף זיין א געוויסער בוים, ווייל ער נישט וואס איז דער מכוון אין דער וועלט אריין. דארט ער איז מכוון אפשר אינוי, ער דארף נישט וויסן וואס איך דער פלאץ, ער איז דער סימן.

Speaker 2

יא.

Speaker 1

אבער דעי חידוש אז מען קען טון אזוי במתכוון וועלכע זיין בטרחה, דערסט האט אסאך א גבלות. מיין מדרון האבן מיר און... טראכטן א רגע. מ'קען טראכטן צוויי וועגן. מ'קען טראכטן אז אייביג עירוב איז דער דעת. ס'איז נאר דא דריי וועגן צו עקספרעסן די דעת. צו דורך די פאס דאטא, יא פאס. צו דורך ברגליו און זאגן. צו גיין בדרך און טראכטן, אבער אלע דריי איז וועגן פונעם עקספרעסן די דעת, אדער קען מען זאגן אז נישט?

Speaker 2

יא, איך מיין אז דאס איז עס. א גאנצע צעקט זעענען אז דאטו איז אויף דער פלאץ.

Speaker 1

יא.

Speaker 2

זייסט, מען קליך אויבן אז ער בעסטאקע דארט, עס איז אויך דאטע דארט. ווען ער איז דארטן איז אויך דארטן. איך מיין אז ס'איז נישט אז פאס איז א שטאט דאטו. פאס איז נאך א וועג פון דאטו א פאס.

Speaker 1

יא.

דער רמב"ם: מכוון בדרך און די תנאים

Speaker 2

וועדורי מורי מורי מורי. זאגט דער רמב"ם. דעי דעי יעצט האט געזאגט אז מען קען אויך עס טון דורך מערב זיין פראגלע, אדער דורך מכוון זיין בדרך. כוונה דורך מכוון זיין בדרך. איך נאר דארף עס זאגן קלאר, ווייל עס האט דער סיינט אפשר פון מיין זיין זיינס, האבן עס פריער געזאגט אז מען קען סתם כוונה מען זיצט אויף די קאר. שניין, גייען אויפן וועג צו א פלאץ און מכוון זיין. דעי העטע פון טון דעי עירוב כוונה נאר מיט די כוונה מיטן זיין מחזיק בדרך און כוונה, איז בענו דווקא.

דער דין פון עני דחוק

א רעמען, שיין מתריח הנושא לנוך עירוב האט נישט קיין געלט איבערצולאזן. איך וויל נעמען מאכן ספענדער, האט נישט עקסטערע געלט, ער האט נעבעך אן אנו. איי. אה, אדער נישט פאר די עירוב, אדער ער קען נישט ספענדן געלט פאר א שליח צו שיקן אדער א קאר סערוויס. דאס הייסט, מ'איז אים נישט מתריח נישט להניח עירוב, נישט מיט ברויט - סארי, נישט מיט מזון, פארוואס זאל איך זאגן ברויט? איך דארף תשובה טון - נישט מיט מזון, און אויך נישט ברגליו. דאס הייסט, די חכמים זאגן, אז דו ווילסט גיין ביסטו יוצא, זאג נישט "נעבעך, אן ארעמאן, ער דארף זיך שלעפן". אויב איז ער א גביר, זאגט מען אים, "דו דארפט זיך טאקע נישט שלעפן, שיק עסן". אויב איז ער אן ארעמאן, האט ער נישט די אפציע ווייל ער האט נישט קיין איבריגע עסן, זאגט מען אים, "אקעי, האסטו א זכות צו גיין ברגליו".

דער דין פון דחוק - מי שהיה בא בדרך

אבער דא לייגט ער צו מער. "אבער והוא שהחזיק בדרך והלך", נישט סתם ער איז געזיצן מיט זיין פוס ארויף און געטראכט פון א פלאץ, ער האט שוין אנגעהויבן, דאס מיינט דאס ווארט "החזיק", ער האט אנגעהויבן מחזיק זיין, אז די חזקה איז ער האט שוין אנגעהויבן טון, ווייזן אז ער וויל טאקע אנקומען אהין. ער האט שוין אנגעהויבן מחזיק זיין בדרך, "והלך כדי שיגיע לאותו מקום", ער האט אנגעהויבן גיין כדי ער זאל אנקומען אהין, "ויקנה בו שביתה". "אף על פי שלא הגיע ולא עמד שם", ער איז נישט אנגעקומען, ער האט זיך נישט אוועקגעשטעלט, ער האט נישט עקטשוליו קונה שביתה געווען ברגליו.

נאר ס'איז געשען עפעס א זאך, ער איז געווארן אנגעמוטשעט פון די וועג, ער האט אנגעהויבן גיין מיט אזא חזקות אזוי ווי ער האט שוין אנגעהויבן גיין, אבער ער האט נישט געקענט ממשיך זיין. זיין חבר האט אים צוריקגערופן, "קום שלאפן ביי מיר". "או שחזר בו מעצמו מלכת", ער האט זיך מיישב געווען אז ער גייט נישט יעצט גיין ביז די געוויסע פלאץ, ער גייט נעכטיגן ערגעץ אנדערש. ער איז עכ"פ געווארן אויפגעהאלטן, סא ער איז נישט אנגעקומען צו די פלאץ וואו ער האט אין זין געהאט צו זיין בערב שבת בין השמשות. אבער ער האט אמת'דיג דארט אין זין געהאט, ס'קען נישט זיין א טריק, ער האט אמת'דיג אין זין געהאט אנצוקומען דארט.

דין למחר

איז אזוי, "למחר יש לו להלך עד המקום שנתכוון לו", קען ער מארגן גיין ביז די פלאץ וואו ער האט אין זין געהאט, ווייל ס'איז דאך אין די אלפים אמה, און די פלאץ וואו ער האט אין זין געהאט איז ווי די פלאץ וואו ער האט קונה שביתה געווען, און ער האט שוין א מקום, ער באקומט אלפים אמה לכל רוח. פארוואס? "שכיון שגמר בלבו לקבוע שם שביתתו, והחזיק בדרך, נעשה כמי שעמד שם או שערב שם ברגליו בעירוב כשר".

דיסקוסיע: פארוואס פעלט "אמר"?

ס'קען זיין אז דא שטייט נישט דאס ווארט "אמר", ווייל ער האט אנגעהויבן גיין צו א געוויסע דירעקשאן. איינער פרעגט אים, "ווי גייסטו?" "אה, צו דעם בוים". ער האט דאך א געוויסע פלאץ אין זיין מיינד. פריער, ווען ער איז מערב ברגליו, זאגט ער "אמר", ווייל ער וואקט, די פלאץ וואו ער שטעלט זיך אראפ, דארטן איז די... דא פעלט דאך נישט אויס דאס ווארט "אמר", ווייל ער גייט דאך צו א געוויסע דירעקשאן. ער זעט דאך די בוים, ער זעט דאך די פלאץ.

Speaker 1

יא, ער וואקט ווי ער וואקט אויף אזאך פלעצער.

Speaker 2

דער עמוד האט זיך אפגעשטעלט, ווייל דארטן דארף עס נישט זיין דווקא ביי א בוים אדער וואס. עס דארף יא זיין א געוויסע פלאץ, ער דארף נישט וויסן ווייל ער איז שוין דארט, א געוויסע פלאץ ווי ער זאגט. פאר'ן נעקסטן טאג דארפן מיר וויסן ווי ס'איז געווען.

Speaker 1

יא, איך זאג, דא דארף זיין א געוויסער בוים, ווייל ער איז נישט וואס ביז דער מכוון און די וועלט רייט. דארט רייט ער איז מכוון, "איפה שאני", ער דארף נישט וויסן וואס הייסט די פלאץ.

עירוב תחומין: קנין שביתה דורך מחשבה - תנאים און גבולות

דער מהות פון עירוב: דעת אדער מעשה?

Speaker 1

דא פעלט דאך נישט אויס די אמירה, ווייל ער גייט דאך צו א געוויסע דירעקשאן. ביידע זעט אויס אז ס'איז נישט די אמירה. ער וואקט, ווי... ער וואקט אויף אזאך פלעצער. דער אמר האט זיך אנגעשטעלט, ווייל דארט דארף עס זיין דווקא ביי א בוים אדער וואס.

Speaker 2

רמב"ם האט אים מיט דעם וואס ער האט געזאגט אז ס'האט נישט געארבעט, האט ער אים מקיל געווען, ווייל יעצט, וואו ער איז, האט ער צוויי טויזנט אמה. דער ראב"ד טענה'ט אז ס'ארבעט יא, נאר דו ביסט אויף די קעיס, ער רעדט פון דעם וואס ער איז נישט אנגעקומען, ער איז ווייטער פון אלפים אמה פון אים. זאגט דער ראב"ד, דאס איז יא, אבער דו ביסט אין די ראנג פלאץ, ממילא איז ערגער.

קשיא אויפ'ן ראב"ד: וואס איז דער חילוק?

Speaker 1:

ס'איז שווער פאר'ן ראב"ד, פארוואס זאל דער ראב"ד למשל מחלק זיין צווישן יותר מאלפים אמה אוועק, אדער יותר ממה שרץ בכל כחו און ער קען נישט אנקומען? פארוואס זעט ער עס נישט ווי די זעלבע זאך? אויב קען ער נישט אנקומען אהין אם ירוץ בכל כחו, זאגן מיר אז דיין מחשבה איז געווען לריק, ווייל אויב ס'גייט זיין שבת גייסטו נישט אנקומען אהין. און פארוואס ווען ס'איז מער ווי אלפיים אמה קען ער דאך אויך נישט אנקומען אהין? איז פשוט אז ס'איז expired? פארוואס זאגט ער אז ס'איז יא קונה און ס'ארבעט נישט?

Speaker 2:

ס'דארף מער דעת אז ס'זאל expire'ן. אפשר אין אן אנדערע אופן.

Speaker 1:

דער ראב"ד רעדט דאך אז ס'איז נישט. דער ראב"ד האט דאך געזאגט די זעלבע זאך אויף דער פאל פון לא נשאר מן היום כדי שיגיע, אדער נאר אויף אלפיים אמה אוועק ווי דער ראב"ד?

Speaker 2:

ניין, אויף דעם שטייט אלפיים אמה, ס'איז דאך קלאר.

Speaker 1:

פארוואס איז אלפיים אמה אנדערש ווי ווען ער קען נישט אנקומען אהין?

Speaker 2:

ווייל דעמאלטס קען ער נישט מאכן קיין שביתה דארט.

Speaker 1:

א מענטש קען, דאס איז די נקודה. א מענטש קען, אזוי ווי מיר האבן געלערנט קלאר פריער, א מענטש קען קונה שביתה זיין א פלאץ וואס איז ווייטער ווי צוויי טויזנט אמה פון אים בשעת וואס ער לייגט אראפ די כוונה. דער רמב"ם האט נישט געזאגט קיין רעטעניש. דער רמב"ם האט נאר געזאגט די תנאי אז ווען ס'וועט זיין שבת מוז עס זיין בתוך אלפיים אמה פון דיין תחום, ווייל אז נישט טארסטו דאך נישט גיין. זאגט דער ראב"ד, אקעי, און אויב נישט, ביסטו אינדרויסן פון דיין תחום ווען ס'קומט שבת.

דיון: וויאזוי קען זיין א מענטש חוץ לתחום בשעת חשיכה?

Speaker 2:

ס'איז אביסל פלאני, ווייל וויאזוי קען זיין א מענטש די רגע וואס ס'קומט שבת איז ער שוין אינדרויסן פון זיין תחום? דאס איז, איך וואלט געזאגט אז דער רמב"ם איז גערעכט, ווייל וועגן דעם האבן מיר געלערנט "מי שיצא", דאס מאכט סענס, ער איז געווען אין זיין תחום. וויאזוי קען זיין א מענטש וואס ערב שבת האט ער שוין קונה שביתה געווען דא? וועגן דעם האב איך צוגעברענגט, ער קען נישט אנקומען אהין. וואס איז מיר א חילוק פארוואס ער קען נישט אנקומען אהין? צו ער קען נישט אנקומען אהין ווייל ער קען נישט לויפן גענוג שנעל, אדער ווייל די תורה לאזט אים נישט? ער גייט נישט למעשה קענען אנקומען אהין, ווייל פון חשכה ביז יענע פלאץ איז מער ווי אלפיים אמה. סאו דארף די טראכטן פון "שביתתי במקום פלוני" דארף expire'ן, אזויווי ס'expire'ט ווען ער קען נישט אנקומען אהין אם ירוץ בכל כחו.

Speaker 1:

אויב איז ער בדוחק, דאס הייסט, א מענטש וואס איז אין א שעת הדחק, כגון מי שהיה בא בדרך, א מענטש קומט פון וועג, ויירא שמא תחשך, ער האט מורא אז ס'גייט ווערן טונקל, און ער גייט נישט קענען אנקומען צו לייגן זיין עירוב. ער קען נישט אנקומען ביז אהין.

דער תנאי: אם ירוץ בכל כחו

דער מענטש וואס איז בא בדרך איז נאר דוקא אין אזא פאל שישאר מן היום כדי להגיע לאותו מקום שקובע שביתתו קודם שתחשך אם רץ בכל כחו. דאס טייטשט אזוי: א מענטש קומט ערב שבת, און ס'ווערט שוין אומאל שבת, וויל ער שנעל קונה שביתה זיין. זאגט דער רמב"ם, אז דאס קונה שביתה זיין במחשבתו איז נאר אז ס'איז נאך דא גענוג צייט אז ער זאל קענען, טעקניקלי, אויב זאל ער אנהייבן זייער שנעל לויפן, די שנעלסטע לויפן וואס ער קען, קען ער נאך אנקומען צו דער פלאץ ערב שבת פאר ס'ווערט שבת, צו די געוויסע פלאץ וואס אויף יענע פלאץ איז ער מכוון. דעמאלטס איז פשוט אז ס'איז שייך, און מיט זיין כוונה מאכט מען עס אזויווי ס'איז געשען. און ס'איז נאר על פי האמת, פארשטייט זיך, ווייל... אבער אויב ער וואלט נישט געקענט אנקומען אהין, העלפט נישט זיין מחשבה. די מחשבה ארבעט נישט מיט מעדזשיק, ס'איז נאר א פלאץ וואו ער וואלט געקענט אנקומען.

Speaker 1:

יא, ס'איז א חידוש. ס'מאכט אויך די מחשבה אסאך קלענער ווי מ'האט געמיינט. די מחשבה איז אז ער מוז דארפן קענען אנקומען.

ווען מחשבה ארבעט נישט - די פעלער

Speaker 2:

און אויכעט, וויאזוי באותו מקום שתחשך על כל פנים. דאס הייסט, און אויב נישט, אבל אם לא היה דחוק ולא עני, איינער וואס איז נישט קיין דחוק, ער דארף נישט, ס'איז נישט שפעט נאכמיטאג וואס ער איז אויפ'ן וועג, אדער ער איז נישט קיין עני ואביון. עני ואביון קען ער זיין אפילו אינדערהיים, ווייסטו דעם נקודה? א דחוק מיינט אפילו א עשיר, ער איז אויפ'ן וועג און ער גייט נישט קענען אנקומען. איך מיינ די ווערטער "אינדערהיים" איז נישט גוט, אפילו אינדערהיים דארף ער אנהייבן גיין צו יענע דירעקשאן, ער דארף נישט היינט אנקומען.

"או שלא נשאר מן היום", אדער אין א פאל ווען ס'איז נישט געבליבן צייט פון דעם טאג אז ער זאל קענען לויפן אנקומען נאך פאר ס'ווערט שבת צו די פלאץ וואו ער איז קונה שביתה.

"או שהיה בין המקום שנתכוין לשבות בו ובין המקום שעומד בו", די פלאץ וואו ער שטייט יעצט און די פלאץ וואו ער וויל קונה שביתה זיין יעצט איז מער ווי אלפים אמה.

"או שלא נתכוין למקום מסויים שיקנה בו שביתה", ער האט געטרייט, אבער ער האט נישט געהאט א געוויסע משולחן ערוך, א געוויסע בית.

וואס איז מיט די אלע מענטשן? זאגט דער רמב"ם, די אלע מענטשן גייט די הלכה איז "אם הרי זה לא קנה שביתה במקום ההוא", ער האט נישט קונה שביתה געווען, "ואיך לו אלא אלפים אמה לכל רוח במקום שעומד בו", זיין תחום איז דארט וואו ער איז, באקומט ער אלפים אמה לכל רוח, ער קען נישט גיין מער.

דער ראב"ד'ס חולק: א חמורא

דער ראב"ד האט געזאגט אז ס'איז אפילו ערגער דעמאלטס. ווייל דער ראב"ד טענה'ט אז אויב ער האט מכוון געווען, ער האט געזאגט "הרי שביתתי במקום", מכוון געווען אנצוקומען צו עפעס א מקום פלוני, אבער ער איז נישט אנגעקומען, ס'איז געבליבן אז ער איז נאך חוץ לאלפים אמה פון יענע פלאץ ווען ס'ווערט נאכט, טענה'ט דער ראב"ד, ער האט יא קונה שביתה געווען, ער האט דאך געזאגט ער גייט קונה זיין דארט. יעצט איז ער אזויווי איינער וואס איז ארויסגעגאנגען פון זיין תחום, וואס מיר האבן געלערנט אין הלכות שבת אז ער קען נישט גיין מער ווי ד' אמות. דער

וואס איך וואלט נישט פארשטאנען איז, וואס איז סתם אזוי איינער אין א שטאט? מיר האבן געלערנט אין הלכות שבת אז סתם איינער איז קונה שביתה. סתם אזוי, איך וואוין יא אינדערהיים, אבער איך וויל מאכן אן עירוב דריי טויזנט אמה אוועק פון מיין שטאט. איך וואלט געזאגט אז ס'ארבעט נישט, רייט? לויט דער ראב"ד וואלט איך געזאגט אז ס'ארבעט יא, און דו ביסט סטאק. דאס איז וואס מ'איז שווער, פארשטייט? דו ווילסט נאכטס מאכן אן עירוב ביז חוץ פון דיין תחום. לויט וויאזוי דער ראב"ד האט דא געטראכט, אז איינער האט מסתמא אן עירוב, וועט עס טאקע נישט ארבעטן. אבער דאס איז דאך אן עירוב ברגליו, וואס איז בעצם אזוי א זאך וואס אפשר ארבעט בעסער אין א געוויסע זין ווי אן עירוב. און אז ס'איז שובת געווען דארט, דער ראב"ד קוקט אן אז ער איז קונה שביתה געווען דארט טאקע.

Speaker 1

ער קען אנקומען. איך זע נישט פארוואס נישט. ביי דיר, ער קען אנקומען. ער קען אנקומען, ס'איז דאך פאר ערב שבת. איך זע נישט אזוי גוט פארוואס דו שטעלסט זיך אז ער דארף טראכטן. איך זע נישט אזוי גוט.

Speaker 2

איך וואלט געוואלט וויסן סתם אזוי, צו ס'איז דא אזא זאך. דער ראב"ד קומט אויף זייער א פענסי קעיס, ס'איז דא אזא מענטש וואס האט קיינמאל נישט קיין תחום שבת, ווייל ער איז זיין שבת'ס איז ער אינדערהיים. וואס מיינט דאס? דאס איז די פאני זאך. וויאזוי קען זיין א מענטש, ווען ס'קומט שבת וואוינט ער ערגעץ וואו ער איז נישט? וואס מיינט דאס? פארשטייט מיין שאלה?

Speaker 1

שוין.

עירוב תחומין: קנין שביתה ברשות היחיד ומקום מסוים

הקדמה: עירוב תחומין איז דרבנן

Speaker 1: וואס איז דא א כלל אז עירוב תחומין איז דרבנן, זאל מען מקיל זיין, אמת? מסכים? ס'איז נישט נאר איך פסק'ן, די ביאור הלכה פסק'נט ווי דער ראב"ד. איך פארשטיי נישט פארוואס, אויב ס'איז א מחלוקת דארף מען פסק'נען אלעמאל לקולא בדרבנן.

עניוועי, וואס האבן מיר נעכטן געלערנט אין פרק ו' ביי וועלכע פאל איז געשטאנען אז דעמאלטס האט ער נאר זיין ד' אמות? אויב ער איז ארויסגעגאנגען פון זיין עירוב?

Speaker 2: אדער דארט איז געשטאנען "נתגלגל עירוב חוץ לתחום", למשל, וואס איז דעמאלטס די הלכה?

Speaker 1: ער האט נישט קיין כשר'ע עירוב. א געמאכטע עירוב. ביי וועלכע פאל האבן מיר געהאט אז ער קען נישט ארויסגיין פון זיינע ד' אמות?

Speaker 2: נעכטן, איך געדענק נישט.

Speaker 1: "נתגלגל חוץ לתחום" האט ער נישט קיין עירוב. פלאכט ער אין זיין אריגינעלע עירוב, זיין אריגינעלע תחום.

Speaker 2: איך געדענק נישט אז ס'זאל שטיין אן אופן.

Speaker 1: מיר האבן געלערנט דאך שבת, איינער יוצא חוץ לתחום במזיד, וואטעווער, אלע מיני כללים וואס ס'איז דא דארטן, דעמאלטס איז דא אזא זאך אז ער ווערט סטאק.

Speaker 2: יא.

Speaker 1: אונז זענען דא. אקעי.

הלכה ד': קנין שביתה ברשות היחיד

Speaker 1: הלכה ד', יא? סאו, ס'לוינט זיך דאס וואס מיר האבן געזאגט אז מ'קען קונה זיין שביתה אין א פלאץ, דאס ארבעט אויך נישט נאר

ס'איז נישט געשען נישט. דער ראב"ד איז נישט קונה שביתה ביי חשכה. ווייל ער קען נישט אנקומען אהין אפילו פאר שבת.

Speaker 2

רייט.

Speaker 1

אבער אין שבת ער קען אנקומען, נאר ער טאר נישט. ס'איז נישט קונה אין שבת פונקט ווי ער איז נישט קונה ערב שבת. נאר, ביי ביידע פעלער קענען זיי נישט אנקומען אהין.

Speaker 2

אה, זאג דאס נאכאמאל.

Speaker 1

ס'איז מער ווי אלפיים אמה אוועק פון אים ווי ער איז ווען ס'איז געשען שבת.

Speaker 2

יא, דאס איז די ווארט.

Speaker 1

ער טראכט ביי יענער יענער בוים, אבער ווען ס'איז געשעהט שבת איז ער ווייט מער ווי אלפיים אמה אוועק פון אים.

Speaker 2

ווי ווייט מען וויל. ער דארף נאר אז ווען ס'קומט שבת זאל ער קענען דארט זיין. אזוי האט דער ראב"ד פארשטאנען, עט ליעסט.

Speaker 1

זיכער.

Speaker 2

קענסט טאקע זאגן. דאס זאג איך, דא קען ער אויך נישט זיין דארטן ווען ס'איז געשעהט שבת, וואס איז אלפיים אמה אוועק פון אים.

Speaker 1

איך פארשטיי נישט וואס דו מיינסט.

Speaker 2

אויב א מענטש איז טראכט קונה שביתה זיין ביי אילן פלוני, דער אילן פלוני כשחשיכה איז מער ווי אלפיים אמה אוועק פון אים. קען ער נישט אנקומען אהין אויף יענע פלאץ אויף שבת, ווייל ער טאר נישט.

Speaker 1

אקעי.

Speaker 2

ס'איז די זעלבע ווי ער קען נישט ווייל ער קען נישט לויפן אזוי שנעל. אזוי טראכט איך, און אזוי ווילט מיר פארשטיין אז דער ראב"ד האט געטראכט. פארוואס מאכט דער ראב"ד אזוי... ער קען קונה שביתה זיין ווען ער קען נישט אנקומען אהין ווייל ס'איז זייער ווייט, ער קען נישט לויפן אזוי שנעל?

Speaker 1

יענץ, דרך אגב, יא. נאר דא וואלט עס געווען א ספעציעלע תנאי, ווייל די הקלה וואס זיי האבן געמאכט פאר א מכוון ברגליו קונה, יא, אדער מיט א שליח, ער שיקט א שליח מיט א ברויט, מיט א מזון, קען ער קונה שביתה זיין נישט קיין חילוק ווי ווייט ער איז, רייט? נישט קיין תנאי מ'דארף אנקומען. די תנאי איז נאר פאר די כוונה זיינע קען נישט ארבעטן כאילו. אבער ס'איז נישט... ס'איז נישט דאס איז קאנעקטעד.

קשיא: דער ראב"ד'ס שיטה און א סתם מענטש

Speaker 2

Speaker 2: יא, ער דארף מסוים זיין די מקום בתוך ד' אמות, די רחקה, אויב ס'איז נישט געקומען ביז גרעניץ.

Speaker 1: דאס הייסט, נארמאל, די נעקסטע דין. אבער דער רמ"א זאגט, סך הכל, די אלע דריי סארט עירובין, סיי היער נייעך עירוב, סיי בבא דרך פון התכוון, סיי משה עמוד, די אלע דריי סארט עירובין האבן די זעלבע כללים פון... ס'איז נישט קיין חידוש, איך מיינן צו זאגן, די זעלבע כללים פון שביתה, פון תחום, פון די כללים.

הלכה ה': ער דארף מסיים זיין מקום שביתתו

Speaker 1: יעצט קען מען לערנען די פרטים וואס מ'האט געלערנט פריער, אז ער דארף זאגן "מקום פלוני". יעצט גייט ער זאגן, ס'איז אינטערעסאנט, ס'איז נישט געווען אזוי קלאר, אבער יעצט גייט עס זיין קלאר, אז ער דארף מאכן א געוויסע סיום. דער רמ"א, מיינן איך נישט דער רמ"א, ווייטער.

דאס וואס מ'האט געזאגט אז אויב מ'איז אויפ'ן וועג צו א געוויסע פלאץ, קען מען שוין מעורב זיין במחשבתו אויף א מקום מסוים, איז נאר ווען ס'איז ממש מ'איז מסוים, מ'זאגט וועלכע מקום מסוים. **אבל הקונה שביתתו בריחוק מקום, ולא סיים מקום שביתתו,** ער האט נישט אנגעצייכנט אז דעם און דעם געוויסע מקום וויל איך זיין, **לא קנה שביתה שם,** האט ער נישט קונה שביתה געווען, זעלבסטמארד, אויב מ'איז מסוים, קען נישט זיין מער חציצה.

גייט ער א דוגמא, ס'איז זייער פונקטליך, **אלא בבא דרך, האומר שביתתי בשדה פלונית או בבקעה פלונית,** אין דעם שדה אדער אין דעם בקעה, או **בריחוק אלף אמה או אלפים אמה ממקומי זה,** פונקט צוויי טויזנט אמות פון דא, **הרי זה לא קנה שביתה בריחוק,** האט ער נישט קונה שביתה געווען בריחוק, ווייל ער איז נישט געווען קיין מקום מסוים, **ואינו אלא אלפים אמה לכל רוח ממקום שהוא עומד בו כשחשיכה,** באקומט ער נאר אלפים אמה פון דארט ווי ער גייט זיין מערב ברגליו ווען שבת קומט אריין, נישט פון די פלאץ וואו ער האט מכוון געווען.

דיסקוסיע: פארוואס העלפט נישט "ריחוק אלפים"?

Speaker 1: ס'איז מיר געווען אינטערעסאנט אויף דעם ריחוק אלפים, ווייל ריחוק אלפים איז דאך יא, פארוואס איז עס נישט א מקום מסוים אין טערמס פון די סייז?

Speaker 2: אונז קען מען אריינזאגן, מ'קען זיך אויסרעכענען פונקטליך וואו ס'איז.

Speaker 1: ווען ס'איז דא א מסוים, מיינט עס אז אן עולם בלע"ז ווייסט. ער מוז האבן, ס'איז דא א פלאץ וואס ס'זעט זיך אויס. איך בין מסכים, ער זעט אויס א סימן, און נישט אז ס'איז א ספק. ס'איז מער אזוי, א מענטש דארף האבן דאס אז ער ווייסט וואו ער גייט. דו ווייסט וואו דו גייסט, דו זאגסט סתם, אפילו אויב ער קען אונז אויסרעכענען, ער קען עס צוריקגיין און זאגן, ס'איז נישט סתם מ'קען, ס'איז דא די "altitude" אדער "whatever" וויאזוי ס'הייסט, יעדע פלאץ קען מען, איינמאל מ'איז מחליט אויף א פלאץ מיט אים סיי וויאזוי, קען מען אונז טרעפן. דא זאג איך, אפילו אז ער זאגט "exact" די אינטש, העלפט עס נישט. ס'דארף זיין א מקום מסוים, א פלאץ וואו מיר קענען זען א געוויסע מקום מסוים.

Speaker 2: די ווארט מסוים, סים מקום פלוני, איז דאס אזויווי מלשון נסמן, אזויווי ער מאכט א סימן?

Speaker 1: אינטערעסאנט. מקום מסוים, סים געווענליך הייסט געענדיגט. דא זען מיר נישט די ווארט סיום, נאר די שם פועל. סים מיינט פונקטן, "I don't know how you say it". מסוים, יא, מקום מסוים, יא, אונז לערנען עס אויך, א געוויסע. מסוים, אבער איך זאג, דא האסטו די שם פועל, סימן, ס'איז א געוויסע, ס'איז מיוחד.

תחת אילן פלוני — די פראבלעם פון שמונה אמות

אין איין פלאץ, נאר אויב ער וויל קונה זיין אין א שטאט אדער א רשות היחיד, ווערט די גאנצע רשות היחיד אזויווי עניוואן וואס איז שבת אין יענע רשות היחיד, יא? אנשטאט צו טראכטן פון א מקום מסוים, קען ער טראכטן פון א גרויסע רשות היחיד, ווערט די גאנצע פלאץ זיין מקום מסוים, יא? אזויווי עניוואן.

"מי שעמד מבעוד יום ברשות היחיד וקנה שם שביתה", ער איז געשטאנען ערב שבת, אדער ער האט געגאנגען. ער זאגט קלאר "בדיעבד". ער האט שוין פריער אויך געזאגט "בדיעבד". ווען...

Speaker 2: יא. בדיעבד. יא.

Speaker 1: בערב שבת איז דאך געשטאנען אין די ערשטע הלכה. **"מי שעמד בדיעבד ערב שבת בשעת יחוד וקנה שם שביתה, או שהיה בא בדרך ונתכוון בשעת יחוד הידועה אצלו"**. אדער די צווייטע פאל, אדער איז ער שוין געווען מערב ברגליו, ער איז געווען אין די רשות היחיד, אדער איז ער אויפ'ן וועג צו די רשות היחיד און ער איז אזוי ווי מחזיק בדרך, און ער טראכט פון די רשות היחיד הידועה אצלו, **"וקבע שם שביתה"** אין זיין קאפ, **"הרי זה מהלך את כולה"**, קען ער גיין אין די גאנצע רשות היחיד, **"והוציאה לה"**. אויסער דעם, די גאנצע רשות היחיד ווערט אזוי ווי זיין ד' אמות, און ער קען נאך גיין אויסער די רשות היחיד נאך אלפים אמה לכל רוח.

דאס איז פאר עניוואן וואס איז אויף די רשות היחיד. פונקט ווי... ער זאגט נאכמאל, די פריערדיגע הלכה ארבעט נישט נאר אויף א מוגבל'דיגע תחום שבת, אויף א מוגבל'דיגע עירוב, נאר אויך אויף די גרעסערע וואס דאס איז די רשות היחיד.

מקום שלא הוקף לדירה

Speaker 1: **"רשות יחיד זו, מקום שלא הוקף לדירה, או תל, או נקיף"**. אויב די רשות היחיד איז א מקום שלא הוקף לדירה, ס'האט נישט קיין מחיצות לדירה, אדער ס'איז א בארג אדער א טאל, איז די הלכה אזוי: **"אם היה בית סאתים או פחות"**, און ס'הייסט נאך אלץ רשות היחיד, **"מהלך את כולה והוציאה לה אלפים אמה לכל רוח"**, באקומט מען נאך, און ס'ווערט די גאנצע **י** סאתים אזוי ווי זיין ד' אמות, און ער באקומט נאך אלפים אמה.

"ואם היתה יתירה על בית סאתים", וואס געשעט אויב ס'איז יתירה על בית סאתים? איז די זעלבע הלכה פון א שבת בבקעה, א קרפף וואס איז צו גרויס ווערט עס א כרמלית. ס'האט א דין פון א כרמלית בערך, הגם ס'איז נישט לגבי הוצאה, אבער לגבי עירובי תחומין האט עס די זעלבע דין. **"אינו מהלך אלא ד' אמות"**.

Speaker 2: ניין, דאס איז ביידע די זעלבע הלכות, כולי עלמא ס'ווערט אויס רשות היחיד.

Speaker 1: רייט, ווייל די רשות היחיד איז א מקום שלא הוקף לדירה אדער א קליינע פלאץ וואס איז געמאכט דערפאר. **"אינו מהלך אלא ד' אמות"**. ער באקומט נאר אין די בית סאתים באקומט ער נאר ד' אמות דערפון, און ווייטער פון דארטן, פון די פלאץ וואו ער איז, אלפים אמה לכל רוח. ער האט נישט אלפים אמה פון דרויסן פון די בית סאתים.

"וכן אם הניח עירובו במקום שלא הוקף לדירה". דעם דין אז דו באקומסט די גאנצע שטאט איז נאר ווען ס'איז א שטאט אדער ווען ס'איז א גרויסע דין וואס האט א דין רשות היחיד. אבער איינמאל דו באקומסט א דין כרמלית, הייסט עס נישט ווי דו באקומסט דעם גאנצע פלאץ, נאר דו ווערסט ווי אויס מקום מסוים.

Speaker 2: ניין, אבער סאו אלע דריי סארט עירובין ארבעטן נישט.

Speaker 1: דאס איז די פוינט. ס'איז דאך לאווקא מקום מסוים. איך מיינן, ס'ארבעט אז ער איז קונה דארט שביתה, אבער די פלאץ איז נישט איין גרויסע מקום.

דעת הראב"ד

Speaker 1: די ראב"ד איז מחולק אויף די גאנצע הלכה. דאס הייסט, אין הלכה ה' וואו ס'איז געשטאנען אז די ראב"ד האט געזאגט אז דער טעם איז ווייל ער האט נישט קיין מקום מסוים, איז ער נישט קונה שביתה בכלל. און ער האט נאר צוויי טויזנט אמות פון וואו ער איז.

זאגט דער ראב"ד, ער פארשטייט נישט. דער ראב"ד זאגט אז ניין, ער איז יא קונה שביתה אין די שדה, נאר וויבאלד מען ווייסט נישט אין וועלכע חלק פון די שדה דארף ער מחמיר זיין, דארף די גאנצע שדה טאר נישט גיין צוויי טויזנט אמות פון עני פלאץ פון די שדה, בעיסיקלי. סא דער ראב"ד האט פארשטאנען נישט אזוי ווי אונז זאגן אז ס'איז דא אפשר דריי אין די—

מחלוקת רמב"ם וראב"ד בענין מקום מסוים, והלכות מחזיק בדרך

הלכה ז (המשך) – מחלוקת רמב"ם וראב"ד: צי "מקום מסוים" איז א גדר אדער א ספק

דער ראב"ד איז חולק אויף די גאנצע הלכה. דאס הייסט, אין די הלכה הייבט זיך אן, דער רמב"ם האט געזאגט אז טאמער האט ער נישט מקום מסוים, איז ער נישט קונה שביתה מנוחה בכלל, און ער האט נאר צוויי טויזנט אמות פון וואו ער איז.

זאגט דער ראב"ד, ער פארשטייט נישט. דער ראב"ד זאגט אז ניין, ער איז יא קונה שביתה אין די סעודה, נאר ווייל מ'ווייסט נישט אין וועלכע חלק פון די סעודה, דארף ער מחמיר זיין אז די גאנצע סעודה טאר ער נישט גיין צוויי טויזנט אמות פון עני פלאץ פון די סעודה, בעיסיקלי.

סא דער ראב"ד האט פארשטאנען נישט אזוי ווי אונז זאגן אז ס'איז א גדר אין די קביעות אז ס'דארף זיין א מקום מסוים. דער ראב"ד האט פארשטאנען אז ס'איז פשוט א ספק, און ער דארף אראפנעמען די ד' אמות פון די אלפים אמה לכל רוח. למשל, אויב ביי די אכט אדער ביי די סעודה, זיי זענען גרעסער, זיי זענען מער מרוגלת, ער דארף רעכענען זיין צוויי טויזנט אמה פון עני פלאץ אין די בקעה. אבער נישט אזוי ווי דער רמב"ם.

דאס איז די מחלוקת. דער ראב"ד האט געהאלטן אז ס'איז פשוט א ספק. אה, דער רמב"ם האלט אז ס'הייסט נישט קיין מקום מסוים, דאס הייסט נישט קיין שביתה. דאס הייסט, דער ראב"ד האט אויך געוואוסט אז ס'שטייט מקום מסוים, אבער דער ראב"ד האט פארשטאנען אז דאס הייסט אז ער זאל וויסן זיכער וואו ער איז, אז ער זאל קענען רעכענען צוויי טויזנט אמה. אבער דער רמב"ם האט נישט געהאלטן אז ס'איז נאר פון ספק, דער רמב"ם האט געהאלטן אז ס'איז אן ענין פון א מקום שביתה זאל זיין מסוים, און דאס איז נישט מסוים.

קשיא אויף דער משנה ברורה: פארוואס מחמיר זיין ביי מחלוקת ראשונים דרבנן?

יא. ווייטער. איז די... יא. אגב, איך ווייס נישט פארוואס ער האלט אין איין ברענגען אין משנה ברורה אז מ'זאל מחמיר זיין. איך פארשטיי נישט. אויב ס'איז א מחלוקת בין הרבנים, דארף מען זאגן לקולא און זיך פירן אזוי ווי דער ראב"ד. איך פארשטיי נישט וואס האסטו בכלל אויפגעטון מיט'ן ברענגען דעם משנה ברורה. דו ווייסט שוין ווער זענען די צוויי גרויסע צדיקים וואס רעדן אין דעם ענין, דער רמב"ם און דער ראב"ד. וואס האסטו יעצט צוגעלייגט?

ניין, איך זאג נאר די הלכה. ער האלט אין איין קוקן, זאל מען די... חתך רמב"ם, וויאזוי הייסט עס? רמב"ם מורה, מביא, ברענגט די הלכה למעשה, און ער האלט אין איין ברענגען בשם המשנה ברורה אז מ'זאל מחמיר זיין. איך פארשטיי נישט פארוואס מ'זאל מחמיר זיין. ס'איז דאך א כלל, מחלוקת הראשונים מדרבנן דארף מען מקיל זיין. דער רמב"ם האט געזאגט אז מקיל בעירוב. יא, דאס איז דאך א הלכה, אז ספק דרבנן, ניין? חוץ אויב דו ווילסט זאגן אז איינער איז גערעכט, דעמאלט איז נישט קיין ספק.

ס'קען זיין אז מקיל בעירוב איז נאר ווען ס'איז שייך דער עירוב, און ס'איז דא די טירחא. אבער דא, ווען די חשש איז צו דער עירוב איז געווארן בכלל,

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם ווייטער, וואס טוט זיך אזוי? **אמר שביתתי תחת אילן פלוני או תחת סלע פלוני**, ער האט יא געזאגט א מקום מסוים, די און די פלאץ. אבער נישט גענוג. פארוואס? **אבל אם יש תחתיו צל**, אויב איז עס אן אילן וואס האט א ריזיגע שאטן, און אונטער די סלע איז אויך נישטא קיין מקום מסוים, ווייל אונטער די סלע אדער אונטער די אילן איז א גרויסע שטח, **שמונה אמות או יותר**. מיר דארפן וויסן וואו די ד' אמות איז. זיין ד' אמות דארף זיין א מקום מסוים. אבער אויב ער האט געזאגט תחת אילן פלוני, איז עס ווייטער נישט קיין מקום מסוים צו די "exact" ד' אמות. **לכן לא קנה שביתה**. און נישט ד' אמות, ס'דארף זיין ווייניגער ווי אכט לכל הפחות. **שהרי אין אנו יודעים מקום שביתתו**, פארוואס? **שמא בנה שביתתו בד' אמות אלו**, איז ווייטער נישט גוט, **שמא בד' אמות אלו האחרות ישוב וקנה**, און מיר ווייסן נישט אין וועלכע.

לפיכך, קומט אויס דער רמב"ם, אבער איך וויל פארשטיין, אויב איז עס אכט אמות, קען ער דאך גיין אינמיטן, יא? נעמען די פיר פון אינמיטן, האט ער לכל הפחות זיצט ער אויף צוויי פון דיינע.

Speaker 2: ער ווייסט נישט וואו ער שובת איז. ער האט געזאגט צו א גרויסע פלאץ. פונקט אזוי ווי איך קען נישט זאגן "במקום בקעה פלונית". אגב, א בקעה איז א גרויסע פלאץ.

Speaker 1: ניין, נאר איך זאג זיין לשון איז אביסל אנדערש. ער זאגט "שם בארבע אמות אלו ואחרות יש לו קנין". אויב איז ער אינמיטן, איז ער אט ליעסט אויף צוויי פון די פיר. ס'העלפט אים נישט.

Speaker 2: איך מיין אפשר איז עס גרעסער פון אכט, נישט פונקט אכט.

Speaker 1: ניין, ער זאגט "אמות שמונה או יותר". איך זאג אז ס'איז דא צוויי, ס'צעטיילט זיך אויף צוויי גאנצע אמות, און נישט ווי דיר אז ס'איז נאר זיבן און א האלב אמות. ער זאגט אכט גאנצע אמות. ער קען זיך נאר זעצן אין פיר אמות, ער נעמט נישט אויף מער ווי פיר אמות.

Speaker 2: ניין, אבער אז ער געבט זיך א זעץ אינמיטן, זיצט ער אויף צוויי און אויף צוויי. סא צוויי דערפון וואו ער איז קונה שביתה געווען.

Speaker 1: ניין, ביי די רמב"ם איז די פראבלעם נישט דעי. די פראבלעם איז אז ס'איז נישט קיין מקום מסוים, ס'איז נישט קיין ספק.

Speaker 2: ניין, אבער די ווארט "שם בארבע אמות אלו ואחרות" מיינט ער נישט ממש די ליטעראל זיין חשש. ער מיינט נאר צו זאגן, מילא האסטו נישט קונה שביתה געווען אין א געוויסע ד' אמות. אפשר איז דא צוויי ד' אמות דא, איך ווייס נישט וועלכע דו האסט געמיינט.

Speaker 1: איך זאג נאכאמאל מיין אישו פון די פיר אינמיטן. לאמיר זען די רמב"ם. לאמיר אויספירן.

Speaker 2: יא, פיר אויס, ס'קומט אן עצה.

די עצה: לשבות בעיקרו

Speaker 1: אפשר וואס איז די עצה? אויב איז עס אן אילן פלוני, זאל ער זאגן "לשבות בעיקרו", אויב ער גייט זיך זעצן אין צענטער פון תחת אילן פלוני. לעבן די גזע. די עיקר מיינט די ווארצלשאטאק, ממש ווי די בוים איז אין די צענטער פון די גאנצע תחת. תחת אילן מיינט איך די גאנצע שטח, אין די צענטער פון די תחת אילן פלוני, אדער ביי די עיקר פון די בוים. "או בארבע אמות שבצפוננו, או בארבע אמות שבדרומנו", ער זאגט קלאר ביי וועלכע זייט פון די בוים.

"ואם היה תחתיו פחות משמונה אמות", זהו אם הוא שמונה אמות. **אבער אם הוא אמר אילן פלוני**, אפילו ער האט נישט געזאגט עקזעקטלי, אבער די גאנצע שטח פון אונטער די אילן איז ווייניגער ווי שמונה אמות, איז ער נישט חושש וואס תחתיו, ער האט יא קונה געווען, ס'איז נישטא דארטן קיין שיעור פאר צוויי ד' אמות, ווייל ער מאכט עס פאר א מקום מסוים. ס'איז נישט נאר פיר אמות, ס'איז זיבן אמות, דאס איז שוין געווען נישט א חלק פון זיין מקום מסוים.

שם ויחזיק בדרך. ער איז דאך יא געקומען, ער איז דאך יא געווען אבא בדרך, און ער האט דאך יא געזונגען לשבות שם ויחזיק בדרך. האט ער אויך געהאט א פאס אין דעם בעסקעט, יא?

ער זאגט דיר, עס איז נישט קיין חילוק, ווייל למעשה איז נישט געווען ביי אים די דעתא מחזיק צו זיין בדרך. אבער דו זעסט אז מחזיק צו זיין בדרך העלפט פאר אים. ניין, מחזיק בדרך האט ער זיכער געוואלט געפלאנט צו ברענגען דארט די באסקעט. די שאלה איז צו ער האט דעת לשבות שם. אבער איך זאג דיר, בכלל הנחת עירוב איז אויך דעת לשבות, ווייל עירוב מיינט איך קונה שבייתה דארט.

דיסקוסיע: צי די פת אדער די מחזיק בדרך העלפט?

אבער איך טראכט, דו מיינסט צו זאגן אזוי, לאמיר זאגן אז דער מענטש האט אויך אריינגעלייגט זיין אייגענע ברויט אין די בעג, און ער האט אבער נישט אין זין געהאט אז ער איז יעצט מחזיק... ס'איז נישט געשען א חזירה חבירה, יא? און ער איז אנגעקומען דארטן. וואס וואלט געארבעט פאר אים, די פת אדער די... די אמת איז אז יענער מענטש דארף נישט... די אמת איז אז יענער מענטש, לכאורה, דארף נישט בכלל לייגן. ער דארף נישט לייגן קיין עירוב, ער דארף נישט לייגן קיין ברויט, ווייל ער גייט ברגליו. ער איז זיכער א עני, ווייל ער איז דער נעבעך תובע משיח.

ניין, איך וועל דיר זאגן וואס איך טראכט דא, ס'קען זיין ס'וועט ווערן קלארער שפעטער. אבער אונז האבן מיר דאך געלערנט, למשל, אויב די עירוב איז נאכד געווארן, די פת איז געווארן אויפגעגעסן. מ'רעדט דאך אין אלע פלעצער, ווען ס'איז נישט געווען קיין מחזיק בדרך, האט עס נישט געווען... די אנדערע וועג האט עס נישט געקענט ארבעטן פאר אים. נאכאמאל, די עירוב איז נאכד געווארן, און א שליח האט עס געלייגט, עפעס א עבד, למשל. אבער ווען א מענטש גייט... אויב ער איז אליינס דארט געווען, אדרבה, ער האט נישט געדארפט אפילו... קען ער נאך אלץ, ווייל ס'איז געווען דארט א פת. איך מיינ, איך טראכט... אקעי, נישט וויכטיג.

דער וואס איז אליינס דארט געווען אין יענע פלאץ, דארף בכלל נישט קיין פת. פארוואס? ווייל ער איז מחזיק ברגליו, ער מערב ברגליו. און דאס ארבעט אפילו ביי א עני, אזוי זאגט ער דאך, אפילו ביי א עשיר. סאו, אדרבה, די גאנצע ספיקות און ווייטער הייבט זיך אן... די ספיקות הייבט זיך אן ווייל מ'דארף יא האבן די עסן דארט, ווייל ער איז נישט דארט, אדער ווייל ער האט געמאכט פאר א צווייטן.

הלכה ט – וואס הייסט "החזיק בדרך"?

סאו דרייען מיר ווייטער. **"זוה שאמרנו שצריך לקנות..."** יא. ער גייט אונז זאגן וואס ער מיינט "החזיק בדרך". סאו, אונז האבן מיר געלערנט די "החזיק בדרך", אז ס'איז דא א וועג וויאזוי מ'מאכט די עירוב מיט מחשבה, אויב מ'איז געווען שוין אויפ'ן וועג, מ'האט אנגעהויבן גיין, און מ'קען נישט גיין ווייטער, קען מען האבן א מחשבה פאר מקום מושבו. אבער ס'איז דא א תנאי, **"הוא שהחזיק בדרך"**.

די הלכה שצריך לקנות שבייתו בריחוק מקום שהחזיק בדרך, דאס איז אז ווען מ'איז קונה שבייתו בריחוק מקום נאר במחשבה, אויב ער האט שוין אנגעהויבן מהלך בדרך. וואס טייטש דאס מהלך בדרך? זאגט ער אזוי, **לא שיצא וילך בשדה**. ס'מיינט נישט אז ער האט שוין געמוזט אנהייבן ארויסגיין מחוץ למדינה, ער האט שוין געדארפט זיין אין די שדה. שדה מיינט אייביג די מחוץ לעיר. **אלא אפילו ירד מן העליה לעלות על הסוסים**, אפילו ער האט נאר אנגעהויבן ארויסגיין פון די היים, ער האט אנגעהויבן ארויסגיין פון די שטאט, און ער האט אנגעהויבן ארויסגיין, דאס הייסט אויך מהלך בדרך, ווייל ער האט שוין אנגעהויבן גיין צו דעם מקום שקונה שבייתה.

וכן כל הקונה שבייתה ברגל מקום, אינו צריך לומר שובת אני במקום פלוני, אלא כיון שגמר בלבן, ער איז שוין גומר געווען, און ער האט שוין אנגעהויבן אהינגיין, **הרי זה מהלך בדרך כל שהוא קונה שבייתה**, ווייל ער האט שוין אנגעהויבן טון.

אלע כללים. איך זע נישט אויס אז די משברי עירוב האבן בכלל נישט געהאלטן פון די כלל אז די רבנים דארפן מקיל זיין ביי מחלוקת הפוסקים. אפשר איז א שאלה, אפשר איז ספק, מענטשן האבן דאך יא געלערנט קלאר אז אפילו ביי מחלוקת הפוסקים איז דא די הלכה.

עס האט אויסגעקוקט ווי די הלכה דברי מקיל בעירוב איז מער ווי סתם די הלכה ווייל ס'איז א דרבנן. ס'איז אן עקסטרע דין אין עירוב אז בעירוב איז מען מקיל. נישט קלאר. ס'האט געסאונדט, יא, איך ווייס נישט. פארוואס זאל עס זיין מער ווי א נארמאלע דרבנן? ביי יעדע דרבנן דארף זיין אזוי. די עצם סטעיטמענט, "דברי מקיל בעירוב". קען זיין ווייל איינער קען טראכטן אז אפשר איז עירוב א דאורייתא.

פארוואס האט עס צוטון מיט די שאלה? צי ס'איז דא אן עירוב וואס העלפט אויף דאורייתא'ס. אפשר איז דא שאלות וואו ס'איז א חיוב אז מ'זאל נישט גיין לויט די אנדערע. איך ווייס נישט.

הלכה ח – צוויי מהלכים בדרך, איינער מכיר דעם מקום

עניוועיס, נאך אן עצה, א געוויסע פאל פון די נושא פון מ'דארף מסוים זיין א פלאץ. יא, סעיף ח'.

"או שנים שהיו מהלכין בדרך, ושניהם רוצים לקנות שבייתה במקום מסוים, ואחד מהם מכיר אילן או גדר במקום שקבעו לשבייתה, והשני אינו מכיר, זה שאינו מכיר מוסר שבייתו למכיר, שיאמר אני קונה שבייתה במקום שחברי קונה, והמכיר צריך שיכוין לשבות הוא וחבירו במקום שהוא מכיר."

דאס הייסט, ער איז מסכים אז ער איז בטל פאר דיר, וואו דו גייסט גיי איך. און יענער זאגט, "אקעי, אונז גייען למקום פלוני." אזויווי איינער וואס קען נישט אליין דאווענען און ער הערט די חזרת הש"ק, ער איז מוסר תפלתו. יא.

הלכה ח (המשך) – אנשי חצר ששלחו עירובין: צי דער שליח קען קונה שבייתה זיין מחמת מחזיק בדרך?

אקעי. **"אנשי חצר ששלחו עירובין עם אחד מהם"**. מ'האט פריער געלערנט אז אנשי חצר גייען צוזאמען מאכן אן עירוב מיט אוכל, אבער יעצט גייט מען רעדן פון ווען מ'גייט צוזאמען און ס'מאכט זיך בדרך. אנשי חצר גייען צוזאמען. ניין, ניין, דא רעדט מען נישט פון אנשי חצר. אה, אה, אה, אה. **"אנשי חצר ששלחו עירובין"**, אנטשולדיגט. מיר האבן געלערנט אז אנשי חצר זאמלען צוזאמען פון יעדן עסן און מ'שיקט עס מיט איינעם. און דער מענטש מיט די בעג פון די עירוב איז אבער נישט אנגעקומען גענוג שנעל, ער איז געווען בדרך און ער האט אנגעהויבן גיין, און **"ויהזור העירוב ולא יצא"**, עס האט געשען ער איז נישט אנגעקומען מיט די עירוב.

עס מאכט זיך אפ אז זיין יהזור העירוב, ער האט געדארפט א חבר וואס האט זיך פארשמועסט. יא, איז צו טראכטן אז... מען קען דאך טראכטן אזוי, אז דער מענטש וואס איז אהינגעגאנגען, פאר אים האט דאך לכאורה די מחזיק זיין בדרך געדארפט צו העלפן. איז אפשר וואלט עס שוין העלפן מיט דעם כאילו, און זיי זאלן אנקוקן אז כאילו ער איז געווען ערב שבת בין השמשות אויף די פלאץ וואו ער האט געטראכט. ממילא ער איז געווען דארטן, און כאילו ער איז שוין געווען מיט אלע עירובין.

עס ארבעט נישט אזוי, ווייל דער עירוב במזון ארבעט נישט פאר... יא, איך זאג אזוי, עירוב ברגליו ארבעט נישט פאר יענעם.

יא, איך זאג אזוי, אויב זאלן מיר נעמען ליטעראל די ווערטער פון די חכמים, אז אונז קוקן אן ווי ער איז געווען דארטן בכשריו, ער איז דאך דארטן מיט זיין בעג אין די הענט, יא? ניין, עס ארבעט נישט אזוי. ממילא קען ער נישט וויסע באותו מקום.

ראיה פון מרדכי: מחזיק בדרך העלפט פאר דעם שליח גופא

ס'איז דא אן ענליכע זאך אין מרדכי, אז זייער עירוב איז נישט געווארן אראפגעלייגט, און... יא, צוזאמען מיט די עירוב, יא, ווי... די חכם, ער איז יא קונה געווען עירוב. פארוואס? ווייל ער איז געווען בדרך, נתכוון לשבות

אין ישיבה, נכון, התלמידים. מהלכם הפסקת מקום לכל רוחות מבית המדרש, ווי הייסט זייער פלאץ? וואס איז זייער צענטער ווי זיי זענען? די הפסקת מקום זייערע איז פון בית המדרש. לא ממקום אכילה, נישט פון די פלאץ וואו זיי עסן טעג, דארטן ווי ער איז ביי די בעל הבית.

הסבר הרמב"ם: אומדנא דמוכה

ווייל, זאגט דער רמב"ם אזוי, שאילו מצאו סעודתם בבית המדרש, אויב וואלטן זיי געטראפן די סעודה אין בית המדרש, אויב וואלט איינער געברענגט, וואלט געווען דארטן א סעודה. ווען וועלט וואלט געווען וועלט, זאגט דער רמב"ם, איך מיין אז ווען וועלט וואלט געווען וועלט, וואלט מען דאך עס געברענגט אין בית המדרש אריין, זיי זאלן קענען בשעת'ן לערנען, זיי זאלן נישט דארפן זיך שלעפן, זיי זאלן נישט האבן קיין בושא. לא היו יוצאים לסעודה, נאר וואס, דאס איז אזא בדיעבד, און דעמאלט איז די שמחה פון די דירה, אבער אין בית המדרש, זייער עיקר פלאץ ווי זיי וואוינען, ווי זיי לעבן, ווי זיי עקזיסטירן, איז די בית המדרש.

החיידוש: סתירה לכלל דעת על פת

דאס איז א חיידוש, ער ברענגט דא די גמרא אין עירובין, ווייל לכאורה איז דא א סתירה. די גאנצע דין פון עירוב זאגט אז וואו דו עסט, דארט ביסטו, אפילו דו ביסט נישט עכט דארט. דא האסטו א מענטש וואס ער עסט אפילו צענדליגער בעלי בתים, זאגסטו ניין. פארדעם האט איינער אין די גמרא געזאגט, רב ששת, אז ניין, יענער מיינט טאקע צו שבת זיין דא. דער תלמיד חכם מיינט נישט, ער וואלט בעצם געוואלט בלייבן אין בית המדרש, נאר ער האט נישט צו עסן גייט ער דארט, אבער ס'איז נישט דעתו על פת. די דעת על פת איז דא א יוצא מן הכלל, דעת על פת איז נאר פאר א בעל הבית. א תלמיד חכם, ניין, זיין דעת איז על התורה.

די פוינט איז אז בדיעבד, ער וואוינט נישט דא. אן אומדנא דמוכה, ער זאגט אז ס'איז דא אן אומדנא דמוכה אז די אומדנא איז אז ס'וואלט אים בעסער געווען צו בלייבן אינדערהיים. ער וויל נישט.

נפקא מינות להלכה

די הלכה איז נאר א הלכה אין תחומין שבת, אדער למשל ס'זאל זיין עני שאלה וואו דער מענטש וואוינט, וואו ער זאל צינדן זיינע נרות חנוכה, זיינע אייגענע מזוזה, איך ווייס נישט וואס. א תלמיד חכם וואוינט אין בית המדרש. איך מיין אז פון דא האט רבי מאיר שפירא איינגעפירט אז תלמידי חכמים דארף מען געבן א שיינע לאנטש רום און מען זאל זיי געבן צו עסן, נישט זיי זאלן גיין קלאפן אויף טירן פון בעלי בתים, נישט זיין דער רמב"ם.

לשון רב ששת: אומדנא דמוכה בעירוב

ער זאגט אזוי, ער זאגט די לשון פון רב ששת, ווער ס'איז געווען, אמר רב ששת, אז ווען א מענטש לייגט א עירוב, איז כאילו ער זאגט אן אומדנא דמוכה, ווען ער וואלט געקענט דארט וואוינען, וואלט ער געוואוינט דארט. ער קען דארט נישט וואוינען, ער האט נישט קיין בעט. זאגט מען, אקעי, אבער די עיקר פלאץ איז וואו ער עסט. אבער דא איז פארקערט, וואוינען וויל ער אפילו עסן דארט וואו ער שלאפט, ער קען נאר נישט.

דיון: איז דער בית המדרש אין שטאט אדער אינדרויסן?

אבער ס'איז דאך אינטערעסאנט, ס'זעט מיר אויס ווי די בית המדרש איז נישט אין שטאט בכלל. ווייל ער זאגט אז ער קען גיין מבית המדרש אלפים אמה לכל רוח. זאגט ער, מיר רעדן דא פון א בית המדרש וואס איז מחוץ לעיר, און ער גייט צו די סעודות עירובין. ס'קען זיין אז ס'איז געווען א שדה, איך ווייס נישט, ס'איז געווען א בית המדרש אפגעזונדערט, אזא קרית הישיבה, ס'איז אויך נישט געווען אין די שטאט. אז ער זאגט אז מען קובע מקום אין בית המדרש, און ער גייט צו די סעודות עירובין. אפשר איז פארקערט, ס'קען זיין די בית המדרש איז אין די שטאט, אבער די סעודות עירובין זענען אינדרויסן, און ער וויל וויסן אז ער קען שפאצירן ווייטער פון יענץ, פארשטייט? אבער ניין, פארוואס זאל מען נישט זאגן, פון די מקום המדינה האט ער על פי הלכה.

און דער רמב"ם זאגט קלאר וועגן... ער זאגט יא, ואין צריך לומר מי שיוצא ברגליו ועומד במקום שקונה בו שביתה, אז איינער וואס איז טאקע געווען מהלך ברגליו און ער איז טאקע געווען דארטן, איז זיכער אז אין צריך לומר, כיון שגמר בלבו וכו', ווייל ער איז דארטן.

זאגט דער רמב"ם קלאר אז די גמרא איז לאו דווקא.

דיסקוסיע: צי ער מוז זאגן מיט די לעהרם, אדער גמר בלבו איז גענוג?

איך זאג, איז דאס ממש נאר חזירה לחבירו, אדער ער קען זאגן פאר אים, "איך גיי יעצט ארויסגיין צו קונה שביתה זיין, און איך גיי מאכן א סטאפ אויפ'ן וועג?"

ס'איז דאך משמע אזוי ווי דער רמב"ם זאגט, אזוי ווי דו האסט געזאגט, אז ער מוז עס זאגן מיט די לעהרם. איך וואלט געזאגט אז מ'טאר נישט מערן בזמנו. ער זאגט דאך אזא מהלך בדרך. אבער ס'איז יא דא חזרה מעצמו. ער קען שפעטער מחליט זיין, "אך, איך וויל נישט." אבער ס'מוז נישט זיין דווקא חבירו, דאס האבן מיר געזען פריער.

איך וויל נישט, דאס וועט דאך העלפן. ער קומט אראפ פון די שטאק, פארוואס נישט? די זעלבע זאך, די שאלה איז נאר, וויאזוי ווייסן מיר אז ער האט געוואלט? איז ער א שקרן? א מענטש ווייסט אז ער לייגט נישט. נאכאמאל, מ'וועט זאגן וואס, א הונדערט דעגרי? מ'וועט זאגן, עכט האט ער טאקע געוואלט, נאר ער האט זיך געבליבן יאוש'ן אין די לעצטע רגע'ס. ער האט אנגעהויבן צו גיין, פרובירט צו גיין, ער זעט אז ס'איז צו הייס. איך ווייס נישט.

הלכה י – התלמידים

אקעי, נאך אפשר איין אינטערעסאנטע פרט, פון וואו הייסט דער עירוב? א תלמידים, און ווייטער, א תלמידים!

הלכה י: תלמידי חכמים וקביעות מקום

התלמידים שהולכין ואוכלין בלילי שבת בשדות ובכרמים אצל בעלי הבתים שפיתן מצויה לעוברי דרכים הבאים שם, ובאים ולנים בבית המדרש - מהלכים אלפים אמה לכל רוח מבית המדרש, לא ממקום האכילה, שאילו מצאו סעודתן בבית המדרש לא היו יוצאין לשדה, ואין דעתן סומכת לדירה אלא על בית מדרשם.

די זעלבע זאך, דאס איז אלעס נאר שטאט, ווייל מ'קען זיך געוואוינען צו די געוואלט. ס'איז א שקרן, א מענטש ווייסט אליינס נישט.

יא, נאכאמאל, מ'וועט זאגן וואס, הונדערט דעגרי, מ'וועט זאגן עכטע טאקע געוואלט, נאר נישט זיך פארלייגן יעצט אין די לעצטע רגע. אנגעהויבן צו גיין, פרובירט צו גיין, זען ווי ס'איז הייס, מ'ווייסט נישט, אה, I don't know.

ציור ההלכה: תלמידים וואס עסן ביי בעלי בתים

אקעי, נאך עפעס איין אינטערעסאנטע פרט פון ווי הייסט די עירוב, א אינטערעסאנטע הלכה. התלמידים, ווייטער התלמידים, תלמידי חכמים, מיר האבן שוין געלערנט. יא, התלמידים שהיו אוכלים בלילי שבתות בסעודות אצל בעלי בתים, מ'גייט עסן טעג, מ'גייט צו די בעלי בתים, זעט אויס אז זיי האבן נישט געוואוינט, אינטערעסאנט, דו זעסט, מ'גייט צו די סעודות, זעט אויס די בעלי בתים האבן נישט געוואוינט אין די שטאט, זיי האבן געוואוינט ביי די פארמערס, ווייל דארט איז געווען מער א שפע פון עסן. זיי זענען געגאנגען צו די פארמערס עסן.

די בעלי בתים זענען געווען עובר ושב, אדער א קרעטשמע איז דא אזא הלכה, אדער רבי ישע'לעס גאטס הויז, אדער מענטשן וואס האבן געגעבן פאר געלט. אפשר יא, איך ווייס נישט. ניין, סתם א פשוט'ע עובר ושב, ס'שטייט אזא לשון אין רש"י, ער מיינט אזעלכע בעלי חסד אידן וואס אויפן וועג זענען זיי געווען פאר מענטשן וואס גייען אדורך, עובר ושב.

ובאים ולנים בבית המדרש, זיי קומען צוריק און זיי שלאפן אין בית המדרש, אזויווי מיר האבן שוין געלערנט אז תלמידי חכמים מעגן שלאפן אין בית המדרש. זיי דארפן נישט ווי צו שלאפן, זיי וואוינען דארט, זיי קומען

השוואה לזמננו

ניין, איך זאג למשל היינט, ווען דו רעדסט פון אזא שאלה, רעדסטו פון די דארמיטארי מיט די בית המדרש. ס'איז דאך אלץ איין געגנט, ס'איז נישט עפעס א שאלה וואו ער וואוינט. ס'איז אלץ בית המדרש. יא.

אויב ס'איז דא עפעס א נפקא מינה, אויב ס'איז טאקע ווייט. איז אן הכי נמי, מ'זאל זאגן אז ער וואוינט אין בית המדרש, ער האט נישט וואו צו שלאפן דארט, ער דארף גיין שלאפן אין דערהיים.

עירוב חצרות: רבי ותלמידים

אויך אין ענין עירוב חצרות האבן מיר עס געהאט א חילוק. א רבי וואס די תלמידים עסן ביי אים, איז דארטן אין בית המדרש, דארטן איז די עיקר. דא זאגט ער, כולי עלמא היינו משפחה. זאגט ער ביי עירוב, זאגט ער אז מ'דארף אן עירוב, מ'קען נישט קומען אין די פערד.

ער האט קיין פרק זיין.

זעט מיר דא אויס ווי עפעס פיר... נאכאמאל, בית המדרש איז אין די מדינה, נישט קיין סתירה. קען זיין די שאלה צו ער קען וואוינען ווייטער. די שדות וכרמים זענען נישט אין די מדינה, זיכער נישט. די שדות וכרמים זענען זיכער אינדרויסן.

די לכל רוחות מיט בית המדרש איז אביסל אינטערעסאנט. ווייל איך זאג, די הלכה איז נישט נוגע. איך זאג אז די ציור פון וואס ער רעדט, זעט עס אויס ווי ער רעדט פון א בית המדרש אין אזא דארף אינדרויסן פון א שטאט, און די שדות וכרמים ארום.

איך בין נישט זיכער, ווייל דאס איז דאך נישט די מעשה. איך ווייס שוין לגבי אנדערע הלכות וואס דאס איז, ווייל דאס איז לגבי עירוב וואס מ'רעדט פון זיין קביעות דירה, פון וואו ער וואוינט. וועלכע אנדערע הלכה איז דא אזא שאלה? וואס זאגסטו אזוי ווי ביי חנוכה ליכט? וואס זאגסטו אזוי ווי ביי שבת ליכט? שבת ליכט האט מען די סעודה. האט מען די סעודה דארטן וואו זיי האבן געלערנט. איך מיינן, ס'איז נישט געווען קיין ענין פון שבת, ס'איז געווען א לעכטיגע שבת. מ'האט געלערנט אזוי. יא. אבער... עפעס...